

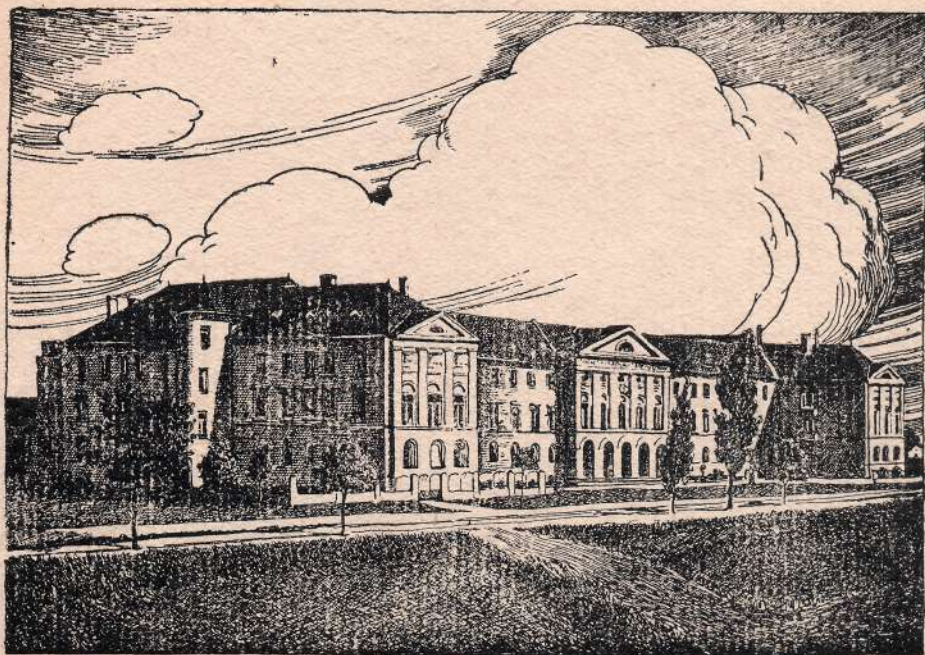

A JÁSZBERÉNYI
M. KIR. ÁLLAMI ELEMÍ NÉPISKOLAI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1934—35. ISK. ÉVRŐL
(18. TANÉV.)

SZERKESZTETTE:
MÓCZÁR MIKLÓS
IGAZGATÓ.

KOVÁCS VENDEL KÖNYVNYOMDÁJA

JÁSZBERÉNY, 1935.

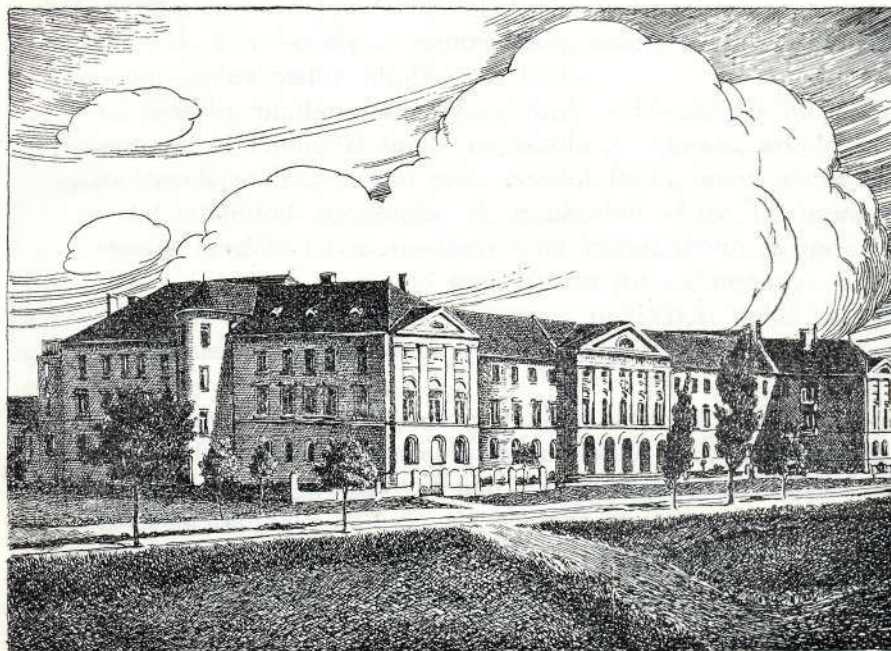
A JÁSZBERÉNYI
M. KIR. ÁLLAMI ELEMI NÉPISKOLAI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1934—35. ISK. ÉVRŐL
(18. TANÉV.)

SZERKESZTETTE:

MÓCZÁR MIKLÓS
IGAZGATÓ.

KOVÁCS VENDEL KÖNYVNYOMDÁJA

JÁSZBERÉNY, 1935.

A népiskola gyakorlati irányú működése, annak módjai és eszközei.

I. Vizsgáljuk meg azt, hogy vajjon a népiskola a tanterv szavai szerint *nevel-e a magyar hazának olyan vallásos, erkölcsös, értelmes és öntudatosan hazafias polgárokat, akik az általános műveltség alapelemeit bírják és képesek arra, hogy ismereteiket a gyakorlati életben értékesítsék?* ... Más szavakkal előkészíti-e a népiskola az ifjúság lelkében az erkölcsi alapokon nyugvó világnézet és a józan életfelfogás kialakulását, képez-e a népiskola a hazát áldozatosan szerető s állampolgári kötelességeiket híven teljesítő polgárokat, nyújt-e olyan elemi ismereteket, amelyek az életben valóban értékesíthetők, nevel-e olyan nemzedéket, amely a munkában látja a földi boldogulás biztos útját? és a többi...

Azt hiszem, mindannyian egyetértünk a következő megállapításokban: az új Tantervet tanító népiskola a vallásos, erkölcsös és hazafias nevelésre lényegesen több gondot fordít, mint a régi tanterv szerint működött népiskola. *A gyakorlati életre és munkára való nevelés kérdése terén azonban még napjainkban is igen sok kívánnivaló, igen sok tennivaló van.* Bizonyára valamennyi tanító-társam a saját tapasztalatából is bőséges példákkal tudja igazolni ezen állításomat. A felemlíthető tömérdek példa közül én csupán egyet ragadok ki.

A természetrajz, gazdaságtan és háztartástani órákon már a népiskola III. osztályában ősszel tanítjuk a hazai gyümölcsstermesztés hibáit, t. i. azt, hogy egy-egy vidéken sokféle gyümölcsfajta terem, de egyik fajtából sem tudunk egyszerre nagy mennyiséget áruba bocsájtani. Azt is megtanítjuk, hogy miként lehetne ezen a bajon segíteni, t. i. úgy, hogy a környékünkön legjobban termő gyümölcsfajták közül válogatunk ki egynéhány fajta s e kevés fajta

sok példányban ültetjük el; 2. úgy, hogy nagyobb gonddal ápoljuk a fákat, hogy azok több, szebb és egészségesebb gyümölcsöt teremjenek; 3. hogy a gyümölcsöt minőség szerint gondosan osztályozva vigyük a piacra és úgy adjuk el. Ugyanitt megtanítjuk a gyümölcsértékesítő szövetkezeteket, a gyümölcsfák őszi és tavaszi ápolását. A népiskola V. osztályában őszen tanítjuk a gyümölcsfák ültetési módját, tavasszal azok metszését, koronanevelését; a népiskola VI. osztályában pedig őszen a gyümölcs konzerválását, tavasszal a gyümölcsösök létesítését, a gyümölcsfák nevelését. S mégis mit tapasztalunk ennyi sok és értékes ismeret nyújtása után népünknel? Azt, hogy ma is, sőt valószínűleg 10 év múlva is ugyanannyi féle gyümölcsfaja van, illetve marad, mint amennyi ezelőtt volt. Ma is alig lehet, sőt valószínűleg a jövőben sem lehet községünkben métermázsaszámra kifogástalan minőségű télialmát vásárolni. Ma is férgesek s valószínűleg a jövőben is azok lesznek a gyümölcsök, mert nem ápolják a gyümölcsfákat megfelelően. Ma is elszárad az elültetett csemete fele s így lesz ez valószínűleg a jövőben is, mert nem ültetik el kellő gonddal azokat . . . s így tovább . . .

Mi az oka ennek az eredménytelenségnek, vagy ha úgy tetszik, ennek a maradiságnak, zárkózottságnak vagy bizalmatlanságnak? Véleményem szerint az a legfőbb oka, hogy az iskola nem nevelt eléggé, hogy a tanításmódjával nem fejlesztett ki a tanuló lelkében olyan hatásokat, amelyek később — a felnőtt korban — tudatra ébredve hasznos cselekvésre készítenék az akarattal. Másszóval: az iskolai munkából, a tanításból hiányzott a gyakorlati irányú működés, az életre, a munkára való nevelés. Röviden: „Nem az életnek, hanem az iskolának, a vizsgának tanítottak!”

A népiskola gyakorlati irányú működéséhez fűződő nagy nemzeti érdekek készítették a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter urat az *elemi iskolák gyakorlati irányú működésének kimélyítése tárgyában* készült 59.076—1932. VIII. d. számú rendelet kiadására. Ez a többek között a következőket hangsúlyozza: . . . „A mai válságos időkben olyan nemzedékre van szükségünk, amely a változott gazdasági helyzetben is szilárdan állja meg a helyét, foglalkozási körében minden nehézség nélkül végrehajtja a viszonyok és gazdasági érdekek által megkívánt változtatásokat s akkor sem esik kétségbe, ha a viszonyok kényszerítő hatása alatt más foglalkozási ágra kell áttérnie. Ilyen nemzedéket csak akkor nevelhetünk, ha a gyakorlati életre való nevelésre különös gondot fordít-

tunk. Szükséges tehát, hogy a tanítótság minden kínálkozó alkalmat használjon fel arra, hogy tanítványaiban a gyakorlati érzéket, a törtetéstől mentes élelmességet és a mindennapi életben szükséges sokoldalúságot fejlessze."

II. A gyakorlati irányú működés feltételei, módjai.

A lakóhely tanulmányozása. Ez a nagyfontosságú, nemzetnevelő, jobb jövőt előkészítő pedagógiai munka — hasonlattal élve — az orvos munkájához hasonlatos. Miként a betegség gyógyításának az az első és elengedhetetlen feltétele, hogy azt az orvos felismerje, épúgy az iskola helyi viszonyaihoz szorosan alkalmazkodó gyakorlati irányú tanítási munkának is az az első feltétele, hogy a néptanító minden vonatkozásban behatóan, alaposan ismerje községének, működési területének az életét és helyi viszonyait. Ezért minden néptanítónak elsőrendű kötelessége ennek a megismerése. Ezt a működési hely hosszabb időre terjedő tanulmányozásával érheti el. Tanulmányoznia kell a helyi műveltséget, erkölcsöket, szokásokat, néprajzi viszonyokat, gazdasági állapotot, a nép foglalkozását s az ennek körében észlelhető esetleges elmaradottságokat, a község hibáit, fonákságait és a többi; összegyűjtendő a helyi babonák. Mindezeknek a nyilvántartására igen alkalmas a külön füzetbe írt úgynevezett *hibajegyzék*. A hibajegyzék a tanítótestület közös munkája is lehet. Ilyen esetben az időről-időre történő bejegyzések a tanítótestületi értekezleten megbeszélendők. A hibajegyzék kitűnő útbaigazítója, tanácsadója lesz a működése kezdetén levő új tanítónak is. Segítségével sok botlástól, tapogatózástól mentesül, a régiek pedig tervszerű, áldásos munkát kezdhetnek a benne összegyűjtött adatokkal. Hogy a helyi viszonyok tanulmányozása és megismerése valóban fontos és szükséges, azt már az említett miniszteri rendelet is igazolja, mert egyik helyén a következőképen rendelkezik: . . . „A legtöbb ember élete abban a kicsiny körben folyik le, amelybe beleszületett vagy amelyben él és így, ha azt akarjuk, hogy a gyermek gondolkodása gyakorlati irányú legyen, első sorban szülőhelyének, illetőleg lakóhelyének életét és viszonyait kell vele behatóan megismertetni."

A tanmenet átdolgozása. A működési hely életének és helyi viszonyainak tanulmányozása közben szerzett tapasztalatokat és adatokat a részletes helyi tanításmenet készítésekor, illetve a már meglévő tanításmenetnek a gyakorlati irányú nevelés szellemében történő átdolgozásakor használjuk fel és értékesítjük. A helyi tanításmenet ilyen irányú átdolgozása nélkül tervszerű, eredményes,

gyakorlati irányú tanítási munka nem folyhat a népiskolában. Az iskola helyi viszonyaihoz szorosan alkalmazkodó, gyakorlati munka ezen második feltételének a teljesítését különben az idézett miniszteri rendelet is előírja. A szóbanforgó rendeletnek akkor teszünk teljes mértékben eleget, ha a helyi tanításmenetünk átdolgozását a következőképen végezzük.

Vázlatkészítés a tanítási egységről. Minden egyes tantárgy tanítási egységeinek a vázlatait sorjában átgondoljuk s mindenütt megállapítjuk azt, hogy a tanítás tárgya minő vonatkozásban van a gyakorlati élettel, mely részletei alkalmasak főként a gyakorlati érzék, a nemes értelemben vett élelmesség, a sokoldalúság fejlesztésére, a munka-, a cselekvés-, az ösztönszerű alkotási vágy-, a kezdeményezési kedv, az ötletesség felébresztésére, erősítésére, vagy a munka megszerettetésére. Ugyancsak megállapítjuk azt is, hogy a tanítási egység mely részletei alkalmasak az isteni gondviselésbe vetett hit megerősítésére, a nemzet életerejébe vetett bizalom ápolására vagy a cselekvő hazaszeretet nemes érzésének gyarapítására. Ezen megállapításunkat aztán nemcsak a tanmenetünkben jelöljük meg, hanem emlékeztetőül bejegyezzük valamennyit tankönyvünk szövegének megfelelő helyére is. A tanítások megtörténte után tankönyvünkbe igen tanácsos az észrevételeinket, az esetleges új ötleteinket is bejegyezni.

Módszeres eljárás. Lássuk ezután azt, hogy például a természetrajz-gazdaságtan és háztartástani ismeretek tanítása alkalmával a bevezetésben felemlített példákat szem előtt tartva, mi módon neveljünk az életre, azaz milyen legyen a gyakorlati irányú működésünk?

1. példa. Amikor a népiskola III. o.-ban a gyümölcsstermesztés hibáit tanítjuk, általánosságban ne a hazai gyümölcsstermesztés hibáit ismertessük, hanem azt tanítsuk meg, hogy a lakóhelyünkön mi a hibája a gyümölcsstermesztésnek? Azaz mondjuk el azt, hogy lakóhelyünkön például 80 kisgazda gyümölcsösében 14 féle almát, vagy 8 féle körtét és a többi természetnek. Soroljuk fel a fajták neveit is. Majd mondjuk meg, hogy melyik az a háromfajta alma, amelyik a legjobb, a legtöbb és legegészségesebb gyümölcsöt termi s hangsúlyozzuk meggyőződéssel, hogy mindenki csak ezt a háromfajtát termessze, mert így a kevés, de nagy tömegben eladható almafajtákra bőven akad vásárló. Önmaga, a község és a magyar haza ellen követ el az bűnt, aki ezentúl is 14 féle almát, vagy 8 féle körtét termeszt!

2. példa. Amikor ugyancsak a III. o.-ban a gyümölcsfák tavaszi és őszi ápolását tanítjuk, akkor ezt ne képen, vagy táblai rajzokon ismertessük meg, hanem a valóságban. Azaz menjünk ki az iskola vagy ennek hiányában valamelyik szülő kertjébe, s ott a helyszínen dolgozva, cselekedtetve ritkítsuk meg a gyümölcsfa törzsét és ássuk fel annak a földjét. Ha ezt a munkát később nyommon követi a nem ápolat fák terméshozamával való összehasonlítás is, akkor ez a tanítási munka maradandó nyomot hagy a lélekben s felnőtt korában hasznos cselekvésre készíteti a tanuló akaratát.

3. példa. Hasonlóképen, amikor a gyümölcs minőségszerinti osztályozását tanítjuk, akkor a válogatást, az osztályozást végeztessük el egy kosár almán s e közben érteessük meg a gyümölcsválogatás nagy fontosságát. Ez a munka szintén életre nevelés, mert a becsületesség, a tisztesség érzésének gyarapítására alkalmas,

4. példa. A népiskola V. o.-ban a gyümölcsfák ültetésének, metszésének és koronanevelésének tanítása alkalmával szintén ne képről, ne táblai rajzokról szereztessünk könnyen múló ismereteket, hanem rögzítsük azokat az emlékezetbe, a lélekbe 1—2 facsemete valószínű elültetések, megmetszések végzett gyakorlati munkával. A tavasszal megeredő, majd pedig fejlődő gyümölcsfacsemete szemlélésekor érzett belső öröm semmiféle más móddal nem keletkeztethető a tanuló lelkében.

5. példa. Amikor a népiskola VI. o.-ban a gyümölcsfaoltást ismertetjük, ne azt tanítsuk meg, hogy 6 féle oltási mód van, nevezetesen az egyszerű párosítás, a javított nyelves- vagy angol párosítás, az egyszerű lapozás, a nyerges lapozás, a hasítás vagy ékoltás és a hék alá oltás, hanem csak egyféle oltási módot, a legkisebb sebet ejtő, ennél fogva a legjobb oltási módot: a hék alá oltást mutassuk meg, tanítsuk meg s azt minden gyermekkel gyakoroltassuk be. Így képessé tesszük tanítványainkat a cselekvésre, a munkára, vagyis arra, hogy a sokféle almafáikat az említett 3 fajtára olthassák át. Ez gyakorlati irányú működés, valószínű életre nevelés.

III. A *gyakorlati irányú működés eszközei* rendkívül sokfélék és változatosak. Közülük jelen alkalommal csupán a *szemléltetési és kísérletezési eszközöket* említem fel, mert ezek eléggé fel nem becsülhető segítőeszközei a tárgyi ismeretek és nevelői értékek meg rögzítésének. Amikor szemléltetünk vagy kísérletezünk, akkor ugyanis a tanuló nem csupán egyetlen érzékszervével, a füllel, hanem egyidejűleg több más érzékszervével is érzékeli az oktatás tárgyát s ennél fogva jobban, maradandóbban megragadja az a figyelmét.

Ugyanígy vagyunk a *nevelőhatásokkal* is. Jobban belevésődnek azok a lélekbe, ha egyúttal valami szemléleti tárgyhoz vagy kísérlethez is kapcsolódhatnak. Ezért nagyfontosságú a bőséges szemléltetés és a minél több kísérletezés végzése a népiskolában. Mutassuk be, szemléltessük és alaposan figyeltessük meg tehát még a legegyszerűbbnek látszó tárgyakat is és végeztessük el a legelemibb kísérleteket is, mert mindannyian segítőtársaink az életre való nevelés céljainak elérésében.

A bőséges szemléltetés, a minél több kísérletezés és cselekedtetés azért is fontosak, mert ezek keletkeztetnek a tanulók lelkében legmaradandóbb hatásokat. Ugyanis régi igazság az, hogy az ifjúkori szoktatás, a gyakori lelki hatás lassanként szokássá, természetté válik. Amit kiskorunktól fogva éreztünk, hallottunk, láttunk, szemléltünk, cselekedtünk, azok bennünk, a felnőttben kitörülhetetlen nyomot hagynak. Aki tehát ilyen módon tanít, az nemcsak fokozza tanítványainak az érdeklődését és megszeretteti velük a tanulást, hanem olyan értékes *kísérletezési vagy próbálkozási vágyat* is ébreszt tanítványai lelkében, amely alapjává válik felnőtt korban a cselekvőképességnek, az újítások iránti érdeklődésnek. Aki ilyen lelki hatásokkal és értékekkel lép ki az iskolából az életbe, az felnőtt korában nem marad zárkózott, érzéketlen és bizalmatlan a javát célzó tanácsok iránt, annak van gyakorlati érzéke, az a változott gazdasági helyzetben is szilárdan megállja a helyét s foglalkozása körében minden nehézség nélkül végrehajtja a viszonyok és gazdasági érdekek által megkívánt változtatásokat.

Az elemi iskolák gyakorlati irányú működésének kimélyítése tárgyában kiadott rendelet a számolás és mérés, a beszéd és értelemgyakorlat, a természetrajz-gazdaságtan-háztartástan és a kézimunka-tanítás tárgyköreiből egész sereg példát közöl a gyakorlati irányú nevelésre. Nagy segítségére lehet e téren minden tanítótársnak Kiss József gyakorló iskolai munkatársnak az 1928. év tavaszán, a saját kiadásában megjelent *Új nevelő* című 106 oldalas munkája is, amely kivált a gyakorlatias irányban működő falusi elemi iskola munkáját körvonalazza. Érdeme e munkának az is, hogy a népiskola gyakorlati irányú működésére már a miniszteri rendelet megjelenése előtt 4 évvel korábban felhívja a figyelmet.

Móczár Miklós

igazgató,

Az iskolai év története.

I. Általános jellemzés.

Intézetünket *Apponyi Albert* gróf m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter létesítette a világháború folyamán, 1917. év őszén. Mai, kétemeletes, modern palotája *Klebensberg Kunó* gróf minisztersége alatt, az 1928—30. években épült. Hivatalos megnyitása: 1917. év október 11-e óta *tizennyolc esztendő*, az új palotába történt beköltözés: 1930. év szeptember 1. óta pedig *öt esztendő* telt el.

Az iskolai év folyamán a jól gondozott kultúrteleppé varázsolt 5 kat. hold 372 négyszögöl kiterjedésű intézeti telek *gazdasági kertje, fenyő-, juhar-, és vegyeslomberdeje, parkfái és díszcserjéi szépen fejlődtek*. A főépület körüli park utait, továbbá a gyakorlóiskolások bokrokkal szegélyezett udvarát *vörös salakkal borítottuk*, aminek következtében az épület egyébként is esztétikus környezete még szebbé vált. Az ifjúság *növényismeretének és szép érzelmének* nevelése céljából dísztermünk és tornacsarnokunk előtermében, a főlépcsőházban és a folyosókon októbertől áprilisig dísz- és szobanövényeket helyeztünk el s azokat néhány mondatos ismertető táblával jelöltük meg. Jócskán meggyarapodtak a folyosók, a tantermek és a dolgozó szobák *díszítő-, szemléltető-, módszertani-, nevelő-oktatóképei* is. Általuk nemcsak a szakiskolai jellegünk domborodott ki jobban, hanem kedvesebb, barátságosabb és családiasabb hangulat is teremődött az amúgyis napsugaras, tágas intézetben és helyiségeiben.

Intézetünk *belső életéről* ezt írta nyilvánosan egyik közismert, előkelő nevű, éleslátású látogatónk: „Az iskola tanárainak szellemében valami példátlan lelkes, versenyző munkát találtam az egész

vonalon. Itt teljes mértékben életbe lépett a pedagógia új módszere: hogy a növendékekkel saját, cselekvő, önálló és kutató munkát végeznek a tanárok.

Említésre érdemes eredményt értünk el a *magyaros beszédre és fogalmazásra való szoktatás* és a *helyesírás* behatóbb tanítása terén is. Az előbbi cél elérése érdekében 1.) a tanítási órákon és a rendes havi tanári értekezleteken állandóan ismertettük a Magyarosan című nyelvművelő folyóirat egyes közleményeit; 2.) a tanulóifjúság feleleteiben és dolgozataiban észlelhető gyakori magyartalanságokról, a helytelenül képzett, ragozott szavakról stb. olyan táblákat készítettünk, amelyeken az azoknak megfelelő magyaros és helyes kifejezése is fel van tüntetve s azokat a tanári tanácskozában és az osztálytermekben feltűnő helyen elhelyeztük; 3.) évvégi jutalomban részesítettük a magyaros beszéd, fogalmazás és a helyesírás terén legjobb eredményt elért növendékeket. (Csaplár B., Debreceni S. V. a, Békési J., Gosztola J., Révfi I. V. b, Hollósy T., Molnár S. IV. oszt. növ.)

A *szakiskolai jelleg* fokozottabb kidomborítását és a *tanítói hivatásra való ránevelés* fokozását célozzák a tanári testületnek igazgató javaslatára az 1934. okt. 30-i módszeres értekezleten hozott következő határozatai: 1. évekre terjedő gondos munkával *állandó pedagógiai kiállítást* létesít a jelen isk. év végén felszabaduló V. b oszt. tantermében azért, hogy a tanítójelöltek nevelési és tanítási gyakorlataihoz mindenkoron elegendő *eszméltető* és követésre érdemes *minta*, azaz népiskolai szemléltetési eszközgyűjtemény, tanítási vázlat és részletesen kidolgozott helyi tanításmenet, órarend, a népiskola ügykezeléséhez szükséges és szabályszerűen kitöltött felvételi-, mulasztási-, haladási-, anyakönyvi-, és látogatási napló, értesítőkönyvecske, leltár, tanítói és ifj. könyvtárjegyzék, egyéni lapok, igazolatlanul mulasztó növendékek kimutatása, statisztikai kimutatás stb., továbbá a legnehezebb viszonyok között, például osztatlan tanyai vagy nagy osztálylétszámú iskolában működő tanító számára utasítások álljanak rendelkezésére. 2. Ugyanitt állítandó ki a népiskolai *tanulók által készített különféle tárgyak*, kézimunkák, rajzok, fogalmazványok stb. gyűjteménye is. 3. Kiegészítendő ezen pedagógiai kiállítás a tanító *iskolán kívüli népművelési munkáját feltűntető vázlatokkal*, mintatervezetekkel, népművelési könyvtárjegyzékkel, végül *gyermektanulmányi és jázsági néprajzi vonatkozásokkal*.

A *fanevelés és fásítás* terén a közetkezőket végeztük. A Vá-

rosi Sporttelep kerítése mellé 231 drb. sajátnevelésű díszcserjét, a Városi Korcsolyaegylet épületének környékére 30 drb. gazdasági fát, intézetünk gazdasági kertjébe pedig 10 drb. gyümölcs- és díszfát ültettünk. Mag- és faiskolánkban a jövő évi szemzési és oltási gyakorlatok céljaira 1200 drb. vadalanycsemetét, dugványiskolánkban a jövő évi fásítási céljainkra közel 1000 drb. különféle díszcserjedugványt nevelünk.

A folyó iskolai évben is ápoltuk a *tanítóképző* és a *tanítóság* közti jó viszonyt. Október 13-án intézetünkben tartotta közgyűlését a Kecskeméti Ref. Egyházmegyei Tanítóegyesület, melynek során *Móczár Miklós* igazgató: A népiskola gyakorlati irányú működése, annak módjai és eszközei címen tartott előadást, *Kiss József* gyakorlóiskolai tanító pedig fizikai cselekedtető mintatanítást mutatott be, utána pedig előadást tartott a tanító szerláráról. Május 11-én *Kiss József* gyakorlóiskolai tanító a jászárokszállási pedagógiai szemináriumon: A napi élet számításai címen adott elő.

Ifjúságunk *nyilvános szereplései* intézetünknek nemcsak a régi, elismert jóhírnevét tartották fenn, hanem azt nagy mértékben fokozták is. Legnagyobb sikerű szereplései voltak: 1. *október 6-án*, amikor énekarunk a város által rendezett ünnepségen a Hiszekegyet és a Nem, nem, sohá-t énekelte; ugyanakkor tízes csapatunk a kegyeleti staféta-futóversenyen ismét első lett a társ csapatok között, s minthogy már harmadszor nyerte meg az *ezüstserlegvándordíjat*, az most már intézetünk örök tulajdonába jutott. Az újabb sikerért kir. Főigazgató úr 2644—1934. rendeletével az ifjúságnak elismerését fejezte ki. 2. *Február 9-én* tartottuk a szokásos évi *intézeti hangversenyünket*, melyen fényes erkölcsi és anyagi sikert aratott az ifjúság. A zenekar Erkel: Hunyadi-nyitányát és Kodály: Hány János c. operájából a Toborzót játszotta, az énekar Liszt: A lelkesedés dala, Siklós: Mars, siess hazámba és Horváth: Népdalegyveleg című darabokat, a 90 tagú szavalókórus Lampérth: Miénk a föld és Vályi Nagy G.: Mi ez a fény? című darabokat adta elő. Farsangi viditónak Vadnai: A zsúfolt vonat c. bohózata került sorra, amelyben Berta L., Molnár I., Kovács L., Móri Gy. és Szopka P. V. o. növendékek értek el kacagtató sikert. 3. *A május 19-én*, közel háromezerfőnyi nézőközönség előtt, a Városi Sporttelepen tartott *torna-ünnepségünk* is feltűnő szépen sikerült. A Leventezzenekar indulójának harsány hangjaira a tribün előtt történt felvonulás után pillanatok alatt szóródott szét 18-as oszlopba 160 tornászunk a sporttér hatalmas gyepszönyegén. Az intézeti vonós zenekar magyar nótáira

meglepő pontossággal végezték a modern testnevelés szabadgyakorlatait. Utána majdnem 1 óráig folyt az atletikai nemes küzdelem, amelynek legfeltűnőbb eredménye az intézeti rekordot alkotó Kozma Lajos V. é. növ. 12.72 m-es súlydobása. Kedves és szórakoztató munkát végeztek a gyakorlóiskolások is. Nagy tapsot váltottak ki a talajtornászok és a szertornászok sokszor bámulatotkeltő mutatványai. Az ünnepség utolsóelőtti száma 16 árvalányhajás cserkészünk remek és izig-vérig magyar toborzó-tánca volt.

A tanári testületben a következő személyi változások történtek. A kékcei (Szabolcs vm.) róm. kat. plébánia vezetésével megbízott *Fügedi István* hitoktató helyére *Tobákos Péter* mezőkövesdi r. kat. hitoktatót rendelte az egri érsek úr ömagyméltósága. A pápai áll. tanítóképző-intézet igazgatói teendőinek ellátásával megbízott *Szemerédi (Siemeister) János* helyére *Szemes Gábor* okl. tanítóképző-intézeti tanárt, óradíjas h. tanári minőségben osztotta be a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr. A decemberben férjhez ment *Móczár Irén* kézimunkatanítónő helyére *Firiczky Éva* okl. tanítónő alkalmaztatott. *Fügedi István* 3 évig működött intézetünkben. Személyében növendékeink igazi papilelkületű, bölcs tanácsadót, megértő lelkivezért veszítettek, a tanári testület pedig kiváló tudású jóbarátot és kedves munkatársat fájlal távozásában. *Szemerédi (Siemeister) János* 1923. év februárjától kezdve volt intézetünk tanára. 1924. február havában már megszervezte a most is szépen működő 298. sz. „Lehel”-cserkészcsapatot s azóta mint kedves „Szimibá” volt annak vezető-szerető-atyja, lelke, parancsnoka. 11 évi működése alatt mindenkoron a lelkiismeretes, kötelességén felül is buzgólkodó, kiváló tanár és jó barát mintaképe volt, aki minden idejét az intézetnek és kedvencének, a cserkészetnek szentelte. Tisztult, bölcs mérséklet és szeretet volt az erénye. Az a kívánságunk kísérte új munkakörébe, hogy adjon a jó Isten egészséget, erőt és fiatalos lendületet szép célkitűzéseinek a megvalósításához s vegye körül olyan szerető és értékelő környezet, mint amilyenben intézetünkben része volt. Itthagyt gazdag ásványtan-vegytan-növénytan szertára sokáig fogja hirdetni vasszorgalmát és értékes munkáját. *Móczár Irén* 1933. év január hó 1-től 1934. november havának végéig tanította a gyakorlóiskolában a női kézimunkát. Munkakörét nagy lelkesedéssel, ügybuzgósággal és szép eredménnyel végezte. Az új munkatársakat a tanári testület jóindulatú, megértő támogatásáról és meleg rokonszenvéről biztosította.

Az iskolai év fontosabb eseményei időrendben.

Szeptember 6-án alakuló értekezlet, 7-én különbözeti- és javítóvizsgálatok, 10-én beíratkozás, 11-én Veni Sancte, évnitó ünnepség, 12-én rendes tanítás, 25-én a III. o. kirándulása Gödöllőre.

Október 1-én az V. oszt. kirándulása Budapestre. 3-án az V. oszt. résztvesz a jászsági liturgikus gyűlésen. 5-én Málnási Dezső méltatja Madáchot. 6-án ünnepi istentisztelet, kegyeleti stafétafutóverseny, önképzőköri díszgyűlés. 13-án a Kecskeméti Ref. Egyházmegyei Tanítóegyesület közgyűlése intézetünk dísztermében. 20-án Blénessy János tanár finn-ugor testvériségről szóló előadása a díszteremben. 27-én Lauday Sándor tanár-gyakornok előadása a Magyar Hétről és a Takarékosági Napról.

November 1—5-ig szünet. 15-én Fiala Endre tanár megemlékezése a Kormányzó ur Ő Főméltósága Budapestre való bevonulásának 15. évfordulójáról. 18-án szülői értekezlet a gyakorlóiskolában. 24-én MórícZ Zsigmond író látogatása az intézetben. 25-én Galló László I. évf.-ot végzett növendék halála. A tehetséges, kiváló szorgalmú, széplelkű növendékünk halála mély részvétet váltott ki. Abonyi temetésén Fiala Endre és Lauday Sándor tanárok kíséretében volt osztálytársai és az intézet többi növendékei közül 16-an vettek részt. Az intézet gyászát Lauday Sándor tanár tolmácsolta.

December 1-én igazgatói szünet Móczár Irén kézimunkatanító esküvője alkalmából. Az esküvőn énekkarunk a plébánia-templomban Beethoven: Isten dicsősége c. férfikarát, a zenekar pedig Wagner: Lohengrin nászindulóját adta elő. Berzátzy László zenetanár a templomból való kivonuláskor Mendelssohn: Nászindulóját játszotta. 5-én intézeti igazgató 25 éves tanári, írói és 5 éves igazgatói működésének ünneplése. Este Mikulás-ünnep. 9-én az Actio Catholica 2. előadásán énekkarunk a pápai himnuszt Demény férfikari átiratában, Beretvás H.: Szerzetesek karát és Erkel: Himnust adta elő. 11-én, a limanovai csata évfordulóján Fiala Endre tanár megemlékezése. 15-én Páldy Géza máv. főintézőnek, a Mecsek Madárvédő Egylet elnökének, madárvédelmi előadása. 16-án a IV—V. o. növ. részvétele az Actio Catholica harmadik előadásán. 21-én a gyakorlóiskolások és az intézeti ifjúság karácsonyi ünnepségén az ének- és zenekar több számmal szerepelt. 23-ától 1935. jan. 6-ig karácsonyi szünet.

Január 19-én a Madách-emlékünneppnap alkalmából önképzőköri díszgyűlés (V. K. M. 36.836—1934. V. a. 1.) Este az ifjúság

Szigethy: Falusiak c. színdarabját tekintette meg a Pannóniában. 21-én az V. é. növendékek résztvettek a reálgimnázium Madách-ünnepélyén. 25-én dr. Kele István pápai prelátus hivatalos látogatása az intézetben.

Február 7-én az intézeti hangverseny főpróbája. 9-én intézeti hangverseny

Március 3-án a IV.—V. oszt. résztvett a leánykongregáció kultúrházi előadásán. 4-én a jászberényi Palotási Dalkör hangversenyén a febr. 9-i hangversenyünk zeneszámait megismételte az ifjúság. 15-én ünnepség. Délután a város által rendezett nemzeti ünnepen Szemes Gábor tanár mondott hazafias lelkesedéstől izzó beszédet. Este Fiala Endre tanár az Úri Kaszinóban történelmi távlatban ismertette a XIX. század uralkodó eszméit és történelmi érzékkel helyezte el a magyar szabadságmozgalmakat az európai áramlatokba. 28—31-ig lelkigyakorlat a róm. kat. növendékek részére.

Április 3-án baróthi Gál Imre nyug. méhgazd. igazgató első méhészeti előadása. 7-én a VI. ker. Közművelődési Kör és intézetünk közös Rákóczi-ünnepsége. Műsor: 1. Magyar Hiszekegy, Rákóczi imája, Mesze, mesze Rodostóban, énekkarunk számai. 2. Megnyitó beszéd, mondja dr. Csoma Kálmán a budapesti Horthy Miklós-Kollégium igazgatója, a VI. ker. Közművelődési Kör diszelnöke. 3. Jánossi G.: Zrínyi Ilona búcsúja. Szaválja: Pfeifer Vilmos V. é. n. 4. Kurucdalok tárogatón, zongorakísérettel. Előadják Kiss József és Berzátzy László tanárok. 5. Ünnepi beszéd. Mondja Kemenes Antal reálgimn. tanár. 6. Kurucdalok tárogatókísérettel. Éneklő az áll. tanítóképzőint. énekkara. 7. Kurucinduló. Előadja a Jászberényi Levente Egyesület fúvós zenekara. 8. Záróbeszéd. Mondja Móczár Miklós igazgató. 9. Rákóczi-induló. Előadja az int. zenekara. 10. Himnus. Énekes zenekari kísérettel. Előadja az áll. tanítóképzőintézet. 8-án Rákóczi halálának 200 éves évfordulója alkalmából ünnepi istentisztelet. 14-22-ig húsvéti szünet. 23-án és 28-án a Redemptorissa Szerzetesnők látogatása intézetünkben.

Május 5-én Vízhányó Károly kiskunfélegyházi áll. tanítóképzőint. tanár látogatása intézetünkben. 13-án TITOE vándorgyűlés Zsámbékon, melyen Móczár Miklós igazgató, Blénessy János, Galló Pál és Szemes Gábor tanárok vettek részt. 15-én Madarak és Fák Napja. 19-én tornaünnepség. 22-én az V. oszt. ballagása, délután leventesegédoktatói vizsgálat. 24., 25-én az V. b. osztályvizsgálata. 26-án Hősök emlékünnepe. Az ünnepi beszédet Lauday Sándor tanár mondta, az intézet énekkara pedig a Szózatot énekelte. 27-én és

28-án az V. a oszt. vizsgálata. 29-én, 31-én és jún. 1-én írásbeli tanítóképesítő-vizsgálatok. 29-én az I. és II. o. kirándulása a Mátrába. 31-én Balázs Béla kir. főigazgató látogatása.

Június 2-án az Ereklyés Országzászló felavatási ünnepsége. Énekkarunk a Palotási Dalkörrel egyesítve Ammer: Nem, nem, sohá-ját énekelte. 3-án hittanvizsgálatok. 11 órakor Te Deum, utána záróünnepség. 4-én az I. o., 5-én a II. o., 6-án a III. o., 7-én és 8-án pedig a IV. o. osztályvizsgálata. 10-től—17-ig Móczár Miklós igazgató miniszteri biztusként a miskolci érseki r. k. tanítónőképző-intézetben tartózkodott. 16-án Kolthay Alajos polg. isk. főigazgató látogatása. 18-tól—28-ig tanítóképesítővizsgálat. 28-án egyházi ének- és zeneképesítővizsgálat. Este a végzett ifjú tanítók búcsúvacsorája. Július 1-én záróértekeztet.

Az iskolai év folyamán érkezett fontosabb rendeletek.

- VKM. 43.637—1934. Szemerédi (Siemester) János tanárt a pápai áll. tanítóképző-intézet igazgatói teendőinek ellátásával bízta meg.
- VKM. 44.020—1934. 2.500 P rendkívüli javadalmat utal ki tanszerekre.
- VKM. 47.464—1934. Fiala Endre h. tanárt a köztartásvezetéssel bízta meg.
- VKM. 45.967—1934. Szemes Gábor óradíjas h. tanárt a pápai áll. tanítóképző-intézettől intézetünkhöz helyezi át.
- VKM. 72.820—1934. Tanulmányi értesítő bevezetése.
- Egri érseki hiv. 3.242—1934. Fügedi István eddigi hitoktató helyére Tobákos Péter mezőkövesdi r. k. hittanárt küldi.
- Kir. főig. 1.614—1934. Az 1933—34. isk. végén megejtett tanítóképesítő vizsg. tárgyrataiban foglaltakat megelégedéssel, jóváhagyólag tudomásul vette.
- VKM. 45.523—1935. Szemes Gábor ó. h. tanárt felmenti az internatusi teendők végzése alól s kiköltözését engedélyezi.
- VKM. 45.421—1935. A tanítóképesítő-vizsgálatokra elnöki minőségben dr. Huszka János miniszteri titkárt küldi ki.
- VKM. 45.421—1935. A miskolci r. k. tanítónőképző-intézethez min. biztosi minőségben Móczár Miklós igazgatót küldi ki

VKM. 47.620—1935. Blénessy János tanár igazgatóhelyettesi megbízatása 1934—36. isk. évekre.

Kir. főig. 482—1935. Az ifj. segítőegyesületi alapszabályokat jóváhagyja.

Kir. főig. 1214—1935. Díjkezelő tanáru Tanai Antal r. tanárt bizza meg.

II. Az intézet állapota.

I. A tanári testület és munkaköre.

Sorszám	A tanár neve, alkalmazásának minősége képesítése.	Szolgálati év		Mely tantárgyakat, mely osztályokban s heti hány órában tanított?	Heti órák száma	Jegyzet
		Összesen	Intézetünk ben			
1	Móczár Miklós igazgató, tanítóképző-intézetekre képesített tanár a természettudományokból.	26	5 ¹ / ₂	Állattan III. o. 3 óra Gyakorl. kiképzés 1 „	4	Az intézet szellemi és anyagi ügyeinek vezetője A biológiaszertár kezelője.
2	Balla Béla gyakorlóiskolai tanító, gyakorló elemiépiskolákra képesítve.	36	8	Gyak. isk. I—II. o. 24 óra Nev. és tan. gyak. IV. o. 1 „ Ének gyak. III.—V. 1 „ Kézimunka „ „ 1 „ Testgyak. „ „ 2 „ Rajz „ „ 1 „	30	A gyak. isk. alsó tagozata szertárának őre.
3	Berzátzy László rendes tanár, középiskolai énektan. zeneszerzési bizonyítv.	23	17	Ének, zeneelm. I—V. a és V. b 8 óra Zongora, harm. I—V. a és V. b 8 „ Karének zenekar I—V o. 2 „ R. k. egyh. ének III—V. o. 1 „ Gyak. kiképzés 2 „	21	A III. o. főnöke. Az ének- és zeneszertár és könyvtár kezelője.
4	Blénessy János rendes tanár. tanítóképzőkre, középiskolákra is képesített tanár a magyarból, történelemből és földrajzból.	25	6	Magyar II. o. 3 óra Német III.—V. b. 8 „ Földrajz I—IV. o. 7 „ Játék V. o. 1 „ Gyak. kiképzés 2 „	21	Igazgatóhelyettes Önképzőköri tanácselnök. A földrajzi szertár és könyvtár őre.
5	Csekő Árpád rendes tanár, tanítóképző-intézetekre képesített tanár a mennyiségtanból és fizikából.	10 év 3 hó	11	Mennyiségtan I., II., IV., V. a V. b o. 12 „ Fizika III., IV. o. 5 „ Ref. egyh. ének 1 „ Gyak. kiképzés 2 „	20	Az V. b o. főnöke. A mennyiségtani és fizikai szertár és könyvtár őre.

Sorszám	A tanár neve, alkalmazásának minősége, képesítése.	Szolgálati éve		Mely tárgyakat, mely osztályokban s heti hány órában tanított?	Heti órák száma	Jegyzet
		Összesen	Intézetünk- ben			
6	Domby Béla ref. lelkész.	19	19	Ref. hittan III—V. o	2	Óraadó.
7	Fiala Endre helyettes tanár, tanítóképző-intézetekre képesítve a történelemből és magyar nyelvből.	4	4	Magyar IV. o. 2 óra Történelem IV. o. 2 „ Hegedű I.—V. o. 5 „ Testgyakorlás I., II., és IV. o. 6 „	15	A IV. o. főnöke. Köztartásvezető. Cserk.par.nok.
8	Firiczky Éva okleveles tanítónő.	1/2	1/2	Gyak. isk. női kézi- munka III—V. o.	1	Óraadó 1934 dec. 1-től.
9	Dr. Firiczky János óraadó, városi tisztii főorvos.	15	15	Egészségtan V. a, V. b.	2	Intézeti orvos.
10	Galló Pál helyettes tanár, tanítóképző-intézetekre képesítve a történelemből és magyarnyelvből.	5	5	Magyar I. o. 6 óra Német I., II., o. „ 1935. IV. 2-ig 4 „ Kézimunka I., III. o. 3 „	13	Tanári ért. jegyző. Intern. felügyelő. Irodai segéd- kezés. A kézi- munka szertár és könyvtár őre.
11	Kiss József gyakorlóiskolai tanító, gyakorló elemi népiskolákra képesítve.	26 év 3 hó	6	Gyak. isk. III—VI. o. 23 ó. Nev. és tan. gyak. V. a, V. b o. 8 „	31	Gyak. isk. tanítói és ifjúsági könyv- tár és a felső- tagozat szertá- rának őre.
12	Lauday Sándor tanár-gyakornok, tanítóképző-intézetekre képesítve a filozófiából és pedagógiából.	5	1 év 3 hó	Lélektan III. o. 3 óra Nev. tört. V. b o. 3 „ Nev. és tan. gyak. V. b o. 7 „ Kézimunka II. o. 2 „	15	Intern. nevelő. Irodai segédk.
13	Málnási Dezső rendes tanár, tanítóképző-intézetekre képesítve történelemből, és magyar nyelvből.	26	15	Magyar III., V. a V. b o. 7 „ Történelem I.—III. 6 „ Alkotmánytan V. a V. b o. 4 „ Isk. szerv. V. b o. 1 „ Gyak. kiképzés 2 „	20	Az V. a. o. fő- nöke. A magyar- nyelv és iroda- lom könyvtár, a történelem könyvtár őre.
14	Móczár Irén okleveles tanítónő	2	2	Gyak. isk. női kézi- munka III—VI. o.	1	Óraadó 1934 nov. 30-ig.
15	Pazar Zoltán rendes tanár, képesítve művészeti és mértani rajz tanításra középiskolákban.	31	16	Rajz I—V. b o. 12 óra Testgyak. III., V. a V. b o. 6 „ Szépirás I. o. 1 „ Gyak. kiképzés 2 „	21	A II. o. főnöke. Sportköri tanár- elnök. A rajz- és tornaszertár és könyvtár őre.

Sorszám	A tanár neve, alkalmazásának minősége, képesítése.	Szolgálati éve		Mely tantárgyakat, mely osztályokban s heti hány órában tanított?	Heti órák száma	Jegyzet
		Összesen	Intézetünk ben			
16	Páll Sándor óraadó tanár, ny. földmiv. isk. igazgató.	30 év 4 hó	6 év 4 hó	Gazd. ism. I., IV. 10 óra Közgazd. V. a és V. b o. 4 „ Gyak. kiképzés 1 „	15	A gazdaságtani szertár és könyv- tár öre.
17	Szemes Gábor óradijas h. tanár, tanítóképző-intézetekre képesítve term. rajz, vegytan és földrajzból.	3	1	Term. rajz. I., II., IV. o. 10 óra Testtan II. o. 2 „ Játék I. o. 2 „ Gyak. kiképzés 1 „ Német I., II. o. 4 „	19	A term. rajzi könyvtár és az ásv. vegytani szertár öre. Apr. 1-től tanári érte- kezleti jegyző.
18	Tanai Antal rendes tanár. tanítóképző-intézetekre képesítve a filozófiából és pedagógiából.	21	16	Nev. és tanítástani IV. 4 óra Nev. tört. V. a o. 3 „ Isk. szerv. V. a o. 1 „ Nev. és tan. gyak. 9 „ IV., V. a o. 2 „ Mennyiségtan III. 2 „	19	Díjkezelő tanár. A pedagógiai könyvtár és szer- tár öre.
19	Tobákos Péter róm. kat. hitoktató,	1	1	R. k. hittan I—VI. 12 „ Gyak. isk. 4 „ Exhortáció 1 „	17	Óraadó.
20	Dr. Viszkok Lajos ág. ev. lelkész.	4	2	Ág. ev. hittan II—V. o.	1	Óraadó.

Egyéb alkalmazottak.

Intézeti gazdaasszony: 1934 aug. 1 óta özv. Lakner Gyuláné.

II. oszt. altiszt: Működik 1919 febr. 1-től Risai Ernő.

Intézeti kertész: 1933 május 1-től Szilágyi László.

Intézeti gépész: 1930 jun. 15-től Szabó Károly.

A tanári testület tagjainak társadalmi és irodalmi működése.

1. Móczár Miklós igazgató a Tanítóképző-Intézeti Tanárok Országos Egyesületének (TITOE) vidéki alelnöke, a Népműv. helyi Bizottság ügyv. elnöke, a TESz. helyi elnöke, a Kir. Magy. Term. tud. Ts-nak, az Alföldkutató Bizottságnak, A Várm. iskolán kívüli Népműv. Bizottságnak, a r. kat. iskolaszéknek, az áll. isk. gondnokságának, az iparostanoncisk. felügyelő biz.-nak, a Kaszinó Egyesületnek, a Kat. Körnek, a r. kat. Egyházközség képv. testületének tagja. A tél folyamán 5 népművelési előadást tartott. Az április havi Katolikus Héten: „A természet útján Istenhez“ címmel olvasott fel.

Eddigi irodalmi működése. a) Tankönyvei: 1—2. Miklós—Móczár: *Állat- és növénytan elemei*, tanító- és t.nőképzők I. II. oszt., 2. kötet (Bpest. Franklin Ts. kiadása, 1912., 1913.) 3—4. Miklós—Móczár—Szabó: *Elemente de Zoologie si Botanica, partea I—II. pentru instit. pedag.* (Bpest. Franklin, 1914., 1915.) 5. *Növénytan*. Tanító- és t.nőképző III. o. (Bpest. Franklin I. kiadás 1922., II. 1924.) 6. *Állattan* tanító-

és t.-nőképző III. o. (Bpest. Franklin, 1926.) 7. *Vezérkönyv a természetrajz, gazdaságtan és háztartástan tanításához a népisk. III.—IV. oszt. (Bpest. Franklin, 1926.)* 8—9. Móczár—Jaloveczky: *Természetrajz, gazdaságtan és háztartástan, az osztott elemi népisk. V. és VI. oszt., 2 kötet (Bpest. Franklin, 1926.)* és 10. Ugyanez osztatlan elemi népisk. V.—VI. oszt. számára. (Bpest. Franklin, 1926.) 11. Móczár—Putnoki: *Természettani ismeretek falusi és tanyai isk. V.—VI. o. (Kiss J. Falusi és tanyai isk. olv. könyve, Lampel, 1927.)* 12—15. Móczár—vitéz Török: *Mezőgazdasági ismeretek, polg. fiúisk. I—IV. oszt. 4. kötet. (Bpest. Athenaeum, 1927—28.)* 16—19. Móczár—vitéz Török: *Gazdasági ismeretek tanítóképzők I—IV. oszt., 4. kötet (Bpest. Franklin, 1928—1932.)* 20—23. Móczár—vitéz Török—Gerencsérné: *Gazdasági- és Háztartási ismeretek tanítóképzők I—IV. oszt., 4. kötet (Bpest. Athenaeum, 1929—1932.)* 24. Magyar Nép művelés könyvei: *Term. Tud. Ismeretek II. kötet: Állatok rendszere, szervezete, in- gyen dolgozó munkásaink, lakóházunk kártevői, állatvédelem. (Békés vm. közönségének kiadása, 1930.)* 25. *Olcsó népiskolai vegytani kísérletek (Jászberény, saját kiadás, 1934.)* Ezenkívül szerkesztette a jászberényi m. kir. áll. tanítóképző-intézet 1918—1935. évi *Értesítőjét.*

b) *Értekezései és cikkei:* 1 Biológiai Collatió, 2. Levelek színváltozása ősszel, (Ifjúság, 1905. okt., dec.) 3. A rovarok száraz úton való kikészítése gyűjtemények számára (különnyomat az O. P. K. és T. M. Hiv. Értesítő 1909. 1, 2. számából) 4. Ujabb adatok Kiskunfélegyháza környékének Hymenoptera faunájához (Rovartani Lapok, 1911. június.) 5 A szünidei természetrajzi tanfolyamon tartott szaktanári értekezletről (Magyar Tanítóképző, 1912.) 6. A biológiai gyakorlatokról (u. ott 1914). 7. A testgyakorlás tanítása az osztatlan népiskola I—II. és III—IV. osztályaiban (Abauj-Torna Várm. közokt. ügy, Kassa, 1915 okt., dec., 1916 dec.) 8. A többtermelés és a növénytan tanítása (u. ott 1918 máj.) 9. A természettudományi, gazdaságtani és egészségügyi ismeretek kapcsolata, 3 mintaelőadás (Magyar Népművelés 1924. 3., 4. és 1925. 1. sz.) 10. A legkisebb növények: a baktériumok és jelentőségük (Iskolánkiv. Népm. 1928. nov.) 11. Állattani óra a tanítóképzőben (M. Tanítóképző 1929. márc.) 12. A gyümölcs-termelők legfontosabb teendői (Pestvárm. Népműv. 1929. jan.) 13. Szabad-e a baglyokat pusztítani? (u. ott máj.) 14. Fásítsunk. (u. ott jún.) 15. Természettudományi és mezőgazdasági ismeretek az iskolán kívüli népművelésben. (u. ott júl.) 16. Miért szel- löztessünk? (u. ott aug., szept.) 17. Helyi sajtó a népművelés szolgálatában (u. ott okt.) 18. Hogyan készítsük el a gazdasági és term. tud. ismeretek tanításmenetét? (u. ott nov.) 19. Hogyan táplálkoznak termesztett növényeink? (u. ott márc.) 20. A gazda adósszedői (u. ott márc.) 21. A természeti és gazdasági ismeretek tanítása a népiskolában (Bene: Magyar Tanítók Évkönyve 1930—31.) 22. Tanmenet a népiskolai természeti és gazdasági ismeretekből (u. ott 1931—32.) 23. Olcsó vegytani kísérleti eszköz (M. Tanítóképző 1932. jún.) 24. Legegyszerűbb eszközökkel végezhető népiskolai vegytani kísérletek. (Néptanítók Lapja 1932. jun. 15.) 25. Miért kell a tavasziak alá ősszel szántanunk? (Pestvárm. Népm., 1932 dec.) 26. Hogyan termesztünk paradicsomot? Mintatanítás. (Jász-Nagykun-Szolnok Vm-i Népművelés, 1932 nov.) 27. A természettudományi ismeretek kiválasztása az iskolán kívüli népművelésben (Néptanítók Lapja, 1933 febr. 15.) 28. A népművelés feladata a konyhakertészeti ismeretek terjesztése terén (Pestvárm. Népműv., 1933 febr., márc.) 29. Konyhakerti növényeink ápolása (u. ott jún., júl.) 30. A szemléltetés és a kísérletezés fontossága az iskolán kívüli népművelésben (u. ott 1934 febr.) 31. Egészségünk láthatatlan ellenségei (u. ott márc.) 32. A gazdasági ismeretek tanítása a tanítóképző intézetekben (különnyomat a M. Tanítóképző 1935 jan. számából). 33. A természet útján Istenhez (Pestvárm. Népm. 1935 május). 34. Egy termé-

szetrajzi kirándulás tanulsága (Jászberény közs. polg. fiúisk. 1934—35. tanévi Értesítője). 35. A népiskola gyakorlati irányú működése, annak módjai és eszközei (ezévi Értesítő értekezése).

2. **Berzáty László** a 39. honvédhadoszt. kinev. karnagya, a koronás vaséremkereszt tulajdonosa. A TITOE-nak és a Kaszinó Egyesületnek tagja. Az Orsz. M. Dalosközség X. ker. karnagya. A Palotási Dalkör és a Levente Zenekar karnagya. A Palotási Dalkör részére férfikari jeligét irt. A folyó iskolai évben 2 népművelési előadást tartott.

3. **Blénessy János** tartalékos főhadnagy a bronz vitézségi érem, a III. o. szolgálati érdemkereszt és Signum Laudis tulajdonosa. A TESz helyi titkára, a TITOE-nak, a Stella Csillagvizsg. E.-nek, a KANSz-nak, a Néprajzi Ts-nak, a Kaszinó Egyesületnek a r. kat. Egyházközség képv. test.-nek tagja. Népművelési előadásainak száma: 3. Megjelent tanulmányai: 1. Intézetünk építésének története. (Intézetünk 1930—31. évi Értesítőjében.) 2. Jászberény történelmi emlékei c. tanulmánya. (Int. 1931—33. Értesítője) Megjelent különnyomatban is. 3. A Jász-Múzeum ismertetése, Jászberény vázlatos történetével (saját kiadás 1933). 4. Jászberény történeti múltjára vonatkozólag több folyóiratlagos közlemény a Jász Hírlap 1934—35. évi számaiban.

4. **Csekő Árpád** a TITOE-nak, a Kir. Magy. Term. tud. Ts-nak és a Magyar. Pedagógiai Ts-nak tagja. A helybeli Kultúregyesület jegyzője, a Korcsolya-egylet pénztárosa. A télen 4 népművelési előadást tartott. Irodalmi működése: 1. Cselekedtető tanítás a mennyiségtanban. (M. Tanítóképző 1932. jan.). 2. A mozgó elektromosság fejezetébe való átlépés tanítása (M. Tanítóképző 1933. jan., febr.) 3. A hajcsövességről (Néptanítók Lapja 1934. nov.) 4. Természettani kísérletezés a népiskolában (Jász-Nagykun-Szolnok vm. népművelés, 1935. márc.- ápr.) 5. Hozzászólás a szünidei fizikaszaktanári értekezőlet megállapításaihoz. (M. Tanítóképző 1935. febr.)

5. **Fiala Endre** a TITOE-nak, a Kaszinó Egyesületnek, a Magyar Történelmi Ts-nak és a Magyar Szemle Ts-nak tagja. A tél folyamán 2 népművelési előadást tartott. Ünnepi beszédet mondott 1935. évi március 15-én a Kaszinó Egyesületben.

6. **Galló Pál** a TITOE-nak, a Néprajzi Társaságnak, a Kaszinó Egyesületnek tagja. Népművelési előadást tartott két alkalommal a tél folyamán.

7. **Lauday Sándor** népművelési előadást tartott a tél folyamán két ízben. Ünnepi beszédet mondott a Hősök emlékünnepe.

8. **Málnási Dezső** volt tartalékos hadnagy, az I. oszt. ezüst vitézségi érem, a bronz vitézségi érem, a Károly-csapatkereszt, sebesülési érem tulajdonosa. A TITOE-nak, a Kaszinó Egyesületnek és a r. Kat. Körnek tagja.

9. **Pazár Zoltán** emléklapos népfölkelő százados, a Károly-csapatkereszt és a sebesülési érem tulajdonosa. A TITOE-nak, az Országos Képzőműv. Ts-nak, a Magyar Numizmatikai Ts-nak, a helyi Testnev. Biz.-nak, a Múzeumi Bizottságnak, a Kaszinó Egyesületnek tagja, a Rajztanárok Orsz. Egyesületének vidéki vál. tagja, a polgári lövészegyesület alelnöke, a Stefánia Anya- és Csecsemővédő Egylet pénztárosa. Irodalmi működése: 1. A testnevelés jelentősége és szerepe a tanító nemzetnevelő munkájában. (Szolnok vm-i Népművelés 1932. évf. 8—11. sz.) 2. Modern rajzoktatásunk és tanítóink továbbképzése. (Magyar Tanítóképző 1907. évf.) 3. A túlterhelésről és a tanítóképzés reformjáról. (Magyar Tanítóképző 1909. évf.)

10. **Szemes Gábor** a TITOE-nak, a Term. tud. Társulatnak, a Néprajzi Társaságnak tagja. A tél folyamán 1 népművelési előadást tartott. Ünnepi beszédet mondott 1935. márc. 15-én a város által rendezett ünnepségen. Irodalmi működése: A kádártai

források diatomaceái. (különnyomat a Magyar Biológiai kutató Intézet 1. oszt. munkáiból, IV. kötet, 1931.)

11. **Tanai Antal** a TITOE-nak, a Kaszinó Egyesületnek tagja. Az Orsz. Vöröskereszt Egylet jászberényi városi választmányának jegyzője, a helyi Népműv. Bizottság választmányi tagja. Népművelési előadást tartott 4 alkalommal. Irodalmi munkássága:

Intézetünk 1918—1930. évi értesítőjében Pinkert Zsigmondról cikket írt.

12. **Balla Béla** a TITOE-nak tagja. VIII. ker. r. kat. Olvasókör elnöke, a városi képviselőtestület, helyi Népművelési Bizottság és a Jász-Nagykun-Szolnok vm-i Tanítóegyesületnek és a Felsőjászsági áll. Tanítóegyesületnek tagja, Egyházvédnökségi tag. A jászsági kat. Népszövetség igazgatósági tagja.

13. **Kiss József** tart. zászlós, a Károly-csapatkereszt és a sebesülési érem tulajdonosa. A TITOE-nak, az Orsz. Gárdonyi Géza Ts-nak, a Kaszinó Egyesületnek tagja. A Magyarországi Tanítóegyesületek Orsz. Szövetségének igazgatósági közművelődési és pedagógiai szakosztályának tagja. Irodalmi munkássága: 1. *Falusi és tanyai iskolák könyvei*, 5 kötet (Franklin, 1926.) 2. *Új Nevelő* (saját kiadás, 1928.) 3. *A Jászkunok földje*. 2. füzet. (Franklin, 1930). Cikkeket írt a Magyar Népművelés és a Néptanítók Lapjába (1922—1930). *A Jövő Utjain* c. ped. lap és a *Jász Hírlap* állandó munkatársa. *Iskolai árjegyzék* c. fali tábla sorozatát a VKM. Miniszter ur 4633/1934. sz. rendeletével el. iskolák számára segédteszközzül engedélyezte, amely a napi élet számításainak gyakorlatias tanítását segíti elő.

2. Növendékekre vonatkozó adatok.

I. osztály.

Osztályfő : Blénessy János.

Sorszám	A tanuló neve és vallása.	Magaviselete	Szorgalma	Hitt. és erkölcsian	Magy. nyelv és irod.	Német nyelv.	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Term. rajz és kémia	Gazdasági ism.	Rajz	Szépíás	Ének	Zene	Kézimunka	Tesztgyakorlás	Írásh. dolg. k. alak.	Díjleadv. fokozata*
1	Alexy György**	1	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	1	2	3f.
	Balázs Győző	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	bej.
	Balázs Gyula	2	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	2	3	bej.
	Bardócz Endre	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	3	2	2	1	2	2f.
5	Berta Ferenc	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	4f.
	Fácán János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3f.
	Fehér József	1	2	2	3	4	2	3	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	14f.
	Fekete Béla	1	2	1	2	2	1	1	2	1	2	2	1	1	2	2	1	2	bej.
	Göncz József ism.	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	2	2	1	1	2	4f.
10	Hlywka János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	3	1	2	1	3f.
	Horváth Ferenc	1	2	2	3	3	3	2	3	2	2	2	2	3	2	2	1	3	bej.
	Huszár Gyula	1	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	bej.
	Keller Ferenc	1	1	1	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	2	14f.
	Kamarás Ferenc.	2	2	1	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2	1	1	2	2	4f.
15	Kóczián Ferenc	1	2	2	2	2	2	1	3	2	2	2	2	1	2	2	2	2	4f.
	Kolesánszky Károly	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	24f.
	Kökényesi Imre	2	2	2	2	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	24f.
	Kuklis Imre	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	4f.
	Nagy Antal	1	2	2	4	3	2	3	3	2	3	3	2	4	3	3	3	3	4f.
20	Nagy János	2	2	3	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3	3	2	2	4f.
	Pfeifer György	1	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	2	1	2	3f.
	Szabó Ferenc	1	3	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1	2	3	4f.
	Szántó Sándor	1	2	3	3	3	2	2	2	2	2	3	2	3	2	3	1	3	bej.
	Szőke György	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	14f.
25	Szupkay József	2	3	2	4	3	2	3	2	2	2	2	2	3	4	1	2	3	4f.
	Tari Antal	2	2	1	2	2	2	2	3	2	2	3	2	2	3	2	2	2	13f.
	Török József	1	2	2	3	3	2	2	3	3	2	3	2	3	3	2	2	3	4f.
	Vaszkó Mihály	1	2	1	3	3	2	1	3	1	2	2	2	2	2	2	1	3	4f.
	Várnai Sándor	1	2	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	1	2	3	2	3f.
30	Várszegi Márton	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	24f.
	Veress Jenő	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	3f.
	Zachar János	1	2	2	3	3	2	2	3	2	2	3	2	3	3	2	1	3	4f.
33	Zavarkó Ferec	2	2	2	3	3	2	2	3	2	2	3	2	3	2	3	1	3	4f.

Kimaradt : Deim Antal

*) 1 fokozat = Évi 200 P-st fizető bentlakó növendék.

2	"	=	"	300	"	"	"	"
3	"	=	"	400	"	"	"	"
4	"	=	"	500	"	"	"	"

** A r. kat. vallású növendékek vallását külön nem tüntettük fel!

II. osztály.

Osztályfőnök: Pazár Zoltán.

Sorszám	A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Szorgalma	Hitt. és erkölcsian	Telst. és élettan	Magy. ny. és irod.	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Term.-rajz és kémia	Gazd. ism.	Rajz	Ének	Zene	Kézimunka	Testgyakorlás	Ir. dolg. k. al.	Díjfedv. fokozata
1	Báthly Miklós	1	2	2	2	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	2	3	2	4f.
	Bogár Ferenc	1	2	1	2	2	3	2	2	4	3	2	3	3	3	2	2	2	4f.
	Bondor László ev.	2	2	1	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	1	2	1	2	4f.
	Csizsinszky László	2	2	1	2	1	2	2	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3f.
	Csombók József	1	2	1	2	2	3	2	1	2	2	2	2	3	3	2	2	2	4f.
5	Erdélyi István	1	2	2	2	3	3	2	3	2	1	3	3	3	2	2	3	2	4f.
	Gál Imre	2	3	2	3	2	2	3	3	3	2	2	2	3	2	2	1	2	4f.
	Horváth József	1	2	2	1	3	3	2	3	3	2	2	3	3	3	3	2	3	4f.
	Jávor István	2	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	4f.
	Kaszab Károly	1	2	2	1	2	3	2	2	3	1	2	2	1	2	2	1	2	bej.
10	Kis József	1	2	2	1	1	1	2	2	2	1	2	2	3	1	1	1	1	bej.
	Koléner József ev.	2	3	2	3	3	4	2	3	3	3	3	1	2	1	2	1	3	4f.
	Kopácsi Béla	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	1	1	bej.
	Králik István	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	3f.
	Nagy Pál	1	2	2	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	3f.
15	Pataky Lajos	1	1	2	1	2	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1f.
	Penger Endre	1	2	2	2	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2	1	2	2	bej.
	Porpáczy Lajos	2	3	2	2	2	3	3	2	4	2	3	3	4	3	3	3	2	bej.
	Stolmár Aladár	1	2	2	2	3	3	3	3	3	1	2	2	3	2	2	2	2	4f.
	Süle Ferenc ev.	1	1	1	1	2	2	2	2	3	1	2	2	2	1	1	1	1	3f.
20	Szentes József	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	3	2	2	2	2	2	4f.
	Szécsényi István	1	2	2	1	3	2	2	3	2	2	2	2	2	3	1	1	2	bej.
	Sztolár László ev.	1	1	1	2	2	1	2	2	3	2	2	1	2	2	1	2	2	3f.
	Tatarek László	2	2	2	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	3	1	3	4f.
	Virág István	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1	2	2	1	2	2	1	2	3f.
25	Vörös József	1	2	2	1	1	1	2	1	2	1	2	2	1	2	2	1	1	3f.
	Wagner Adám	1	2	2	2	2	2	3	1	3	3	3	2	3	3	2	1	2	3f.

Kimaradt: Képe János

III. osztály.

Osztályfőnök : Berzátzy László.

Sorszám	A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Szorgalma	Hitt. és erkölcsi.	Lélektan, logika	Magy. ny. és irod.	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Állattan	Fizika	Gazd. ism.	Rajz	Ének	Zene	Kézimunka	Testgyakorlás.	Írásh. dolg. k. al.	Díjkezd. fokozata
1	Breuer Lóránd ev.	2	3	1	3	3	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	3	1	3	4f.
	Galambsi Sándor	1	2	2	1	2	2	2	2	3	1	2	2	1	1	2	1	1	2	2f.
	Hegedűs Jenő	2	2	2	1	2	2	2	2	3	2	3	3	2	2	2	2	1	3	3f.
	Irányi István	1	2	2	3	3	3	3	2	3	2	3	2	2	3	3	2	2	3	4f.
5	Kali Endre ref.	1	2	2	3	3	3	3	2	2	2	2	2	3	2	1	1	2	2	4f.
	Kerekes Sándor	1	2	1	1	3	3	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	bej.
	Kovács Béla	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	1f.
	Kovács József	1	2	1	2	2	3	2	2	3	1	3	2	3	2	2	2	2	2	3f.
	Marton József	1	2	2	2	2	2	1	1	2	2	3	2	2	2	2	1	2	1	bej.
10	Menyhárt János	1	2	2	3	3	3	2	3	2	2	2	2	2	3	2	3	2	2	bej.
	Molnár Mihály	1	2	3	3	3	3	3	2	4	2	2	2	1	2	2	2	1	2	bej.
	Práff István	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	3	1	2	2	2	2	2	2	2f.
	Solymosi István	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	2	3	2	3	4f.
	Szakács László ref.	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2f.
15	Turi Ernő	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	bej.
	Varga Béla	2	2	2	3	3	3	2	3	3	2	3	2	3	2	3	3	2	3	3f.
	Várhelyi István	1	2	2	2	2	2	2	1	3	2	3	2	2	3	2	2	2	2	3f.
	Völgyes Lajos	1	2	1	2	3	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	2	1	2	1f.
	Zeke László	1	2	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2	3	1	2	3	2	2	4f.
20	Zentai Alfréd	2	2	2	3	3	3	2	2	3	2	3	2	2	3	2	3	1	2	bej.
	Páris Dezső	2	3	3	3	3	4	2	2	2	2	3	2	1	3	2	1	1	3	4f.

V. a osztály.

Osztályfőnök: Málnási Dezső.

Sorszám	A tanuló neve és vallása	Magaviselete	Szorgalma	Hit. és erkölcsi.	Nevelésközlés	Iskolaszerv.tan	Nev. éstan. gyak.	Magy. ny. és irod.	Német nyelv	Alkotmánytan	Mennyiség	Egészség	Közügyasági.	Rajz	Ének	Zene	Testgyakorlás.	Írásb. dolg. k. al.	Díjlelv. fokozata
1	Balogh Ernő	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	2	1	2	1	3	1f.
	Barabás György	2	2	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	1	2	2	2	4f.
	Berta László	1	2	1	1	2	2	2	2	2	3	1	2	2	2	2	2	2	2f.
	Csaplár Béla ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1f.
	Cseh Béla	1	2	1	2	2	2	2	2	2	3	1	2	2	1	1	1	2	2f.
5	Debreczeni Sándor ref.	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2	1	2f.
	Erdélyi Sándor ref.	1	2	1	2	1	2	2	2	2	3	2	2	2	1	1	2	2	3f.
	Fekete László	1	3	2	3	2	2	3	3	3	2	2	3	2	2	2	2	1	3f.
	Hornvánszki János	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	3f.
	Jámbor József	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1f.
10	Józsa István	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1f.
	Kékkői Károly	1	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	1	1	3	2	2	1	3f.
	Király László ref.	1	2	1	2	2	1	2	2	2	3	2	2	2	3	2	2	2	bej.
	Kovács András	1	2	2	2	2	2	2	3	2	3	2	2	2	3	2	1	2	bej.
	Kovács Lajos ref.	1	2	1	1	2	1	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	4f.
15	Kozma Lajos	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2f.
	Kónya Rudolf	1	2	1	2	3	3	2	2	2	3	2	2	2	3	2	2	2	bej.
	Kőhalmi László	1	2	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2	1	1	1	2	2	3f.
	Megyesi Zoltán	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2	1	2	2	2	2	2	3f.
	Mezei István	1	2	1	3	2	2	2	2	2	3	2	2	1	1	1	1	2	4f.
20	Molnár István	1	2	1	2	2	2	2	2	1	3	1	2	1	2	2	1	2	2f.
	Móri Gyula	1	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2f.
	Paraszt Lajos	2	2	1	2	2	2	2	2	1	3	2	2	2	2	2	2	1	4f.
	Pecze Mihály	1	2	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	3	4f.
	Pfeifer Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2f.
25	Puskás Ottó	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1	2	4f.
	Sáfrán Sándor ref.	1	2	1	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	3f.
	Siklósi Ferenc	1	2	1	2	1	2	2	2	1	2	2	1	1	2	1	1	2	3f.
	Sonkoly Pál ref.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1f.
	Szilágyi Sándor ev.	1	2	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	4f.
30	Szopka Pál	1	2	1	2	2	2	2	2	1	3	2	2	2	2	1	1	2	bej.
	Takács Mihály	1	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	2f.
	Várnai László	1	2	2	2	2	3	2	1	2	1	2	2	2	1	1	2	2	2f.
34	Zimányi Elemér	1	2	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	2	2	3f.

V. b osztály.

Osztályfőnök : Csekő Árpád.

Sorszám	A tanuló neve és vallása.	Magaviselete	Szorgalma	Hitt. és erkölcsian	Neveléskört.	Iskolaszerv. tan	Nev. és tanulási gyak.	Magy. nyelv és irod.	Német nyelv.	Alkotmánytan	Mennyiség tan	Egészség tan	Közigazdaságt.	Rajz	Ének	Zene	Tesztgyakorlás	Írásh. dolg. k. alk.	Díjlev. fejezete*
1	Benkes János	1	1	1	2	1	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	1	1	3f.
	Berényi István	1	2	1	3	2	2	3	3	2	3	2	2	2	3	3	2	3	bej.
	Békési József	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2f.
	Gosztola József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1f.
5	Kardos Andor	1	2	2	2	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	4f.
	Kecskés Imre	2	2	2	2	2	3	3	3	2	3	2	2	2	3	2	3	3	bej.
	Kelemen József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2f.
	Kertész Sándor	1	1	1	2	1	2	2	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2f.
	Képe István	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	3	3	1	3	3	3	2	bej.
10	Laki Rezső	1	2	1	2	2	1	3	2	2	3	2	1	2	3	3	2	2	4f.
	Marczinka Dezső	1	2	1	2	1	2	2	2	1	3	2	1	2	1	2	1	1	3f.
	Miklósy Gyula	1	1	1	2	1	2	2	2	1	3	2	2	2	1	2	2	1	2f.
	Molnár József	1	1	1	2	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	bej.
	Musitz László	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	3f.
15	Nádori Géza	1	2	1	2	1	2	2	1	1	2	2	1	2	1	1	2	1	3f.
	Nyul Ferenc	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2f.
	Porkoláb Ferenc	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2f.
	Révfi István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1f.
	Siklósi Kálmán	2	2	1	2	2	2	3	3	1	3	2	2	2	3	2	3	2	bej.
20	Sohár Endre	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	3f.
	Szécsényi Pál	1	2	1	1	2	1	2	2	1	2	1	2	1	3	2	1	2	bej.
	Szivás Ferenc	1	1	2	2	1	2	2	3	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2f.
23	Virág Imre	2	2	2	2	2	2	2	3	1	3	2	2	2	3	3	2	2	4f.

Kimaradt : Petrányi Pál.

3. Statisztika.

		I.	II.	III.	IV.	V. a	V. b	Összesen
		osztály						
a) A tanulók számnak alakulása	1. Beírt nyilvános tanuló	34	28	21	38	34	24	179
	2. Beírt magántanuló	—	—	—	—	—	—	—
	3. Osztályozott nyilvános tanuló	33	27	21	37	34	23	175
	4. Osztályozott magántanuló	—	—	—	—	—	—	—
	5. Osztályoztatott összesen	33	27	21	37	34	23	175
b) A tanulók kormegoszlása	1920-ban	12	—	—	—	—	—	12
	1919-ben	7	14	—	—	—	—	21
	1918-ban	10	4	5	—	—	—	19
	1917-ben	3	6	4	11	—	—	24
	1916-ban	1	3	5	11	7	—	27
	1915-ben	—	—	3	5	13	7	28
	1914-ben	—	—	1	7	8	10	26
	1913-ban	—	—	2	3	6	4	15
	1912-ben	—	—	1	—	—	2	3
		született						
c) A tanulók anyanyelve és nyelvismerete	Magyar	33	26	21	37	34	23	174
	Német	—	1	—	—	—	—	1
	Csak magyarul tudott	33	25	19	37	34	22	170
	Németül is tudott	—	2	2	—	—	—	4
	Horvátul, szerbül is tudott	—	—	—	—	—	1	1
d) A tanulók vallása	Róm. katolikus	33	23	18	35	26	23	158
	Református	—	—	2	2	7	—	11
	Ág. hitv. ev.	—	4	1	—	1	—	6
e) A szülők foglalkozása	Kisbirtokos, kisbérlet	1	1	1	3	2	1	9
	Kisbirtokos-napszámos	1	—	1	—	—	—	2
	Egyéb önálló őstermelő	—	—	1	3	3	—	7
	Gazdasági tisztviselő	1	—	—	—	—	—	1
	Egyéb gazd. segédszemély	—	1	—	2	—	2	5
	Földművelési napszámos	—	—	—	2	—	—	2
	Kisiparos (urad. iparos is)	4	3	2	4	8	5	26
	Ipari vagy bányászati tisztv.	—	—	1	—	—	—	1
	Egyéb ipari v. bány. s. személy	3	2	—	1	2	1	9
	Ipari vagy bány. napszámos	—	—	—	1	1	—	2
	Kiskereskedő	1	1	—	1	—	1	4
	Közlekedési tisztviselő	1	—	—	—	1	—	2
	Egyéb közlekedési segédszemély	4	1	—	3	2	6	16
	Köztisztviselő	—	5	2	—	2	2	11
	Pap, tanár, tanító	7	5	5	6	6	1	30
	Másféle értelmiségi	—	—	—	1	—	1	2
	Közhivatalokban altiszt	2	1	—	—	4	—	7
	Katoná-altiszt	1	2	1	—	2	—	6

		osztály						Összesen	
		I.	II.	III.	IV.	V. a	V. b		
e) A szülők foglalkozása		Nyugdíjas köztisztviselő Egyéb nyugd. tisztviselő Nyugdíjas alutsz, szolgálta Tökés, járadékos, háztulajd. Házi cseléd Egyéb foglalkozású Szeretethazi tanuló							16 5 5 1 2 1 1
f) A szülők lakóhelye		1. Az iskola székhelyén 2. A vármegye egyéb közösségében* 3. Más vármegyében** 4. Budapest 5. Szeged törv. hat. v. 6. Székesfehérvár törv. hat. v. 7. Franciaországban *Megyeszépeltéről vasúton bejár *Pusztamonostorról **Hatvanból							14 27 113 18 1 1 1 1 1 1 7
g) A tanulók óramunkaslátása	1. Igazolt óramunkaslátás 2. Igazolatlán "							6.552 8	
h) Rendkívüli tárgyak tanulói	Rendkívüli tárgyakat tanulnak : 1. Zongora 2. Orgona, harmónium 3. Hegedű							15 11 8	
i) Általános tanulási eredmény	1. Jelesrendű 2. Jörendű 3. Elégségesrendű 4. Egy tárgyból elégtelen 5. Két tárgyból elégtelen 6. Több tárgyból elégtelen							7 95 57 10 5 1	
j) A díjfizetés eloszlása	1. Fokozat=évi 200 P-t fiz. növ. 2. " " 300 " " 3. " " 400 " " 5. " " 500 " "							14 28 42 56	

k) Tanulási eredmény tárgyanként.

Osztályok	I.				II.				III.				IV.				V. a				V. b			
Érdemjegyek fokozata	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Magaviselet	26	7	—	—	20	7	—	—	15	6	—	—	31	6	—	—	32	2	—	—	19	4	—	—
Szorgalom	7	23	3	—	4	20	3	—	—	18	3	—	12	20	5	—	9	24	1	—	12	10	1	—
Hit-és erkölest.	13	17	3	—	8	19	—	—	6	11	4	—	13	17	7	—	31	3	—	—	18	5	—	—
Test. és élettan	—	—	—	—	10	15	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lélekt. és logika	—	—	—	—	—	—	—	—	3	8	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Név. és tanítást.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	21	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neveléstörténet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	22	2	—	7	14	2	—
Iskolaszerveztan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	21	1	—	14	9	—	—
Név. és tan. gyak.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	27	7	—	8	24	2	—	7	13	8	—
Magy. nyelv- irod.	5	14	11	3	4	15	8	—	8	13	—	—	13	13	11	—	4	29	1	—	4	15	4	—
Német nyelv	6	15	10	2	3	12	11	1	11	9	1	7	18	11	1	6	25	3	—	—	5	11	7	—
Történelem	8	23	2	—	19	8	—	—	1	15	5	—	19	15	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Alkotmánytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	19	1	—	16	7	—	—
Földrajz	13	16	4	—	7	11	9	—	2	17	2	—	13	21	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségian	8	14	11	—	2	10	12	3	10	10	1	6	18	8	5	6	11	17	—	—	4	10	9	—
Term. rajz. vegyt.	14	16	3	—	12	9	6	—	4	15	2	—	25	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fizika	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	13	—	10	18	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Egészségian	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	24	—	—	8	13	2	—
Gazdasági ism.	4	26	3	—	1	19	7	—	2	16	3	—	9	22	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Közgazdaságtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	24	1	—	11	10	2	—
Rajz	5	21	7	—	3	17	7	—	4	11	6	—	9	23	5	—	10	24	—	—	5	17	1	—
Szépírás	11	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ének	8	14	10	1	4	13	9	1	3	12	6	—	14	19	4	—	16	13	5	—	9	6	8	—
Zene	9	17	6	1	4	17	6	—	2	17	2	—	19	13	5	—	15	18	1	—	8	10	5	—
Kézimunka	11	18	4	—	8	15	4	—	4	11	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlás	16	14	3	—	14	9	4	—	8	13	—	—	19	10	8	—	17	17	—	—	9	10	4	—
Írásb. kül. alak	6	16	11	—	6	17	4	—	1	13	7	—	12	20	5	—	9	22	3	—	12	9	2	—

	Tanév	Nyilvános tanulók							Magántanulók							Mind össz.			
		I.	II.	III.	IV.	V.	I-V. összesen	I.	II.	III.	IV.	V.	I-V. összesen						
2) Az iskola benépesítése	1920—21.	—	—	—	—	—	23	15	32	31	—	101	—	1	1	1	—	3	104
	1921—22.	—	—	—	—	—	14	23	16	33	—	86	—	3	—	—	—	5	91
	1922—23.	—	—	—	—	—	23	10	21	19	—	73	—	—	2	—	—	2	75
	1923—24.	—	—	—	—	—	28	20	10	19	—	77	1	1	—	6	—	8	85
	1924—25.	—	—	—	—	—	27	24	16	8	18	93	1	1	—	—	—	2	95
	1925—26.	—	—	—	—	—	—	22	23	12	7	64	—	—	—	—	—	—	64
	1926—27.	—	—	—	—	—	31	—	20	17	12	80	—	—	—	—	—	—	80
	1927—28.	—	—	—	—	—	40	29	—	17	15	101	—	—	—	—	—	—	101
	1928—29.	—	—	—	—	—	33	33	29	—	18	113	—	—	—	—	—	—	113
	1929—30.	—	—	—	—	—	39	29	32	29	—	129	—	—	—	—	—	—	129
	1930—31.	—	—	—	—	—	38	37	32	36	37	180	—	—	—	—	—	—	180
	1931—32.	—	—	—	—	—	34	37	38	33	39	181	—	—	—	—	—	—	181
	1932—33.	—	—	—	—	—	19	33	38	41	42	173	—	—	—	—	—	—	173
	1933—34.	—	—	—	—	—	29	20	36	62	42	189	—	—	—	—	—	—	189
	1934—35.	—	—	—	—	—	33	27	21	37	57	175	—	—	—	—	—	—	175

m) **Szertárak, könyvtárak és ingóságok gyarapodása.**

Leltári sorszám	Vagyontárgyak csoportszerinti megnevezése	A tanév folyamán történt gyarapodás			Tanévvégi állomány		
		vétel	ajánd.	értéke	vétel	ajánd.	értéke
1	Bútorok	40	—	503.06	1480	93	51.665.02
2	Felszerelési tárgyak	70	3	615.45	208	5	2.142.45
3	Köztartási bútor és eszk.	11	—	141.15	382	18	10.147.93
4	Gyak. isk. felszerelés	—	1	5.—	192	14	4.991.10
5	Tanári könyvtárak	81	60	1388.06	977	1059	13.492.53
6	Pedagógiai szertár	1	—	2.—	20	2	1.030.50
7	Történelmi szertár	—	—	—	54	700	606.—
8	Földrajzi szertár	3	—	3.—	91	—	776.50
9	Mennyiségtani szertár	6	—	5.10	26	2	304.22
10	Biológiai szertár	33	13	526.70	291	108	4.800.12
11	Ásványt- kémiai szertár	—	—	—	132	12	3.974.15
12	Fizikai szertár	103	39	1333.50	789	125	10.548.44
13	Gazdasági szertár	15	—	42.55	30	9	1.678.55
14	Rajzszertár	22	—	86.30	141	22	1.567.30
15	Ének- és zeneszertár	53	—	1041.50	260	8	15.254.22
16	Kézimunka szertár	—	—	—	92	7	3.439.32
17	Tornaszertár	—	—	—	323	1	9.805.20
18	Orvosi felszerelés	2	—	25.60	58	—	1.164.54
19	Gyak. isk. könyvtár	—	1	4.—	—	148	324.40
20	Számadási könyvek	2	—	7.—	42	13	429.20
21	Önképzőkori könyvtár	19	1	195.60	385	131	2.616.67
22	Osztálykönyvtárak	13	10	73.60	1081	125	3.127.97
23	Leventeszert. és könyvt.	—	—	—	63	135	1.526.50
24	Gyak. isk. tanítói könyvt.	4	1	25.70	50	72	651.46
Összesen :		478	129	6024.87	7167	2809	146.062.29

4. Épület, udvar, kert, berendezés, felszerelés.

Épületünk mindössze 5 éves. Rajta a használatnak még kevés nyoma van, mert a nyári nagyszünetben évről-évre kijavítgatjuk a használat folytán származott kisebb hibákat és szennyeződéseket.

Két udvarunk van, u. m. külön a tanítójelöltek és külön a gyakorlóiskolások számára. Területük külön-külön 1100 m². Mindkettő díszcserjékkel szegélyezett s talajuk vastagon salakozott. Az udvarok szomszédságában levő 3850 m² területű játszó- és sportterünk talaja gyepes, szegélyezése cserjés — fás. Szabadlevegőjű iskolánk 3 van.

Gazdasági kertünk 2 kat. hold területű. Leírása a Magyar Tanítóképző 1935. januári számában a 17—20. oldalakon olvasható. Az intézettel közös telken van s közös kerítéssel van körülvéve. Berendezése teljesen hozzásímult a tantervi és tankönyvi kívánal-

makkhoz s e mellett a megkívánt jövedelmezősége is megvan. A kertészt megillető jutalék az 1934. évben 199 P 32 f-t tett ki.

Berendezésünk és felszerelésünk a tanév folyamán igen szépen gyarapodott. A gyarapodás részletei a 3. *Statisztika* cím alatt olvashatók. A gyakorlóiskola 2 szertárával együtt összesen 14 szertárunk van.

Szertáraink részére Móczár Miklós igazgató fogassüllőt, tengeri csillagot, skorpióbőrvázát, Jaloveczky Péter c. igazgató 15-féle ásványgyűjteményt, Tobákos Péter rk. hitoktató 10 db Tóth T.: Tiszta férfiúság c. könyvet, a Nemzeti Múzeum ásvány- és őslénytani osztálya 33 drb kövületet, az Óbudai Gázgyár 15-féle gázgyártási terméket, az Albus szappangyár 20 drb-ból álló vegytani mintasorozatot, Balogh Gyuláné úrasszony fogassüllőt, harcsát. Sinkovits István tápiószecsői tanító halászsast, Zorkóczy Miklós urad. intéző erdei cankót, a tanulóifjúság a természetrajzi és fizikai szertárak részére tetemes anyagot, Komáromy József hírlapíró, Dobóczy László és Pesti Péter könyvkereskedők ifjúsági könyveket ajándékoztak. Hála-lasan köszönjük jószívűségüket!

5. A növendékek élelmezése, ellátása, segélyezése.

Teljesen modern, központi fűtésű internátusunkban 140 bentlakó növendék lakott. Kintlakott 35 növendék, közülök szülőinél lakott 13, magánlakásokban 13, vasúton járt be 9. A bentlakók élelmezése mennyiségi és minőségi tekintetben megfelelő. A növendékek súlyban is lényegesen gyarapodtak. A gyengébb testalkatúak egész éven át ozsonnát is kaptak. Élelmezési maradványunk nincs.

A növendékek segélyezésére vonatkozó adatok 3. *Statisztika* cím alatt olvashatók.

Jutalmak. Urbán József IV. o. növ. VKM. 44.516—1935. V. a. r.-el 80 P tanulmányi segélyben, Beregszászi Gyula IV. o. n. a m. kir. P. ü. r.-el a jöv. bírságalapból 150 P tanulmányi segélyben részesült. A Szent Imre alapítvány 8 P kamatát Révfi István V. b o. növ. kapta. Példás magatartásukért és munkásságukért 5—5 P jutalmat kaptak: Kelemen J. V. b, Molnár I. V. a, Molnár S., IV., Papp I., Buzás I., Hollósy T., Solymosi S. IV. o. és Völgyes L. III. fo. növendékek. Évvégi könyvjutalomban részesült 30 növendékünk. *Intézetünk legpéldásabb magatartású, legnagyobb fajsúlyú és legkiválóbb növendékei:* 1. Révfi István V. b, 2. Csaplár B. V. a, 3. Gosztola J. V. b, 4. Kelemen J. V. b és Buzás I. IV. o. növ.

Az áldozatos felebaráti szeretet nemes példáját a folyó iskolai

évben is élvezte két szegénysorsú V. éves növendékünk, névszerint Kovács András és Csaplár Béla. Kovács András évi 100 P lakásdíját havonként *Prusovszky Mariska* c. igazgatónő, *Koháry Ilonka*, *Koháry Boriska*, *Nagy Rózsika* és *Várad Margitka* helybeli tanítónő úrhölgyek fizették, 30 P vizsgadíját pedig a *róm. kat. tanítótestület* és a *Keresztény Nőegylet* tagjai adták össze. Csaplár Béla évi 200 P tartásdíját felerészben *Prusovszky Mariska* c. igazgató-úrnő, felerészben pedig a *Református Nőegylet* fedezte. A nemesszívű önzetlen adományokért ezúton is, ismételten köszönetét nyilvánítja az intézet igazgatósága. Áldja meg az Isten mindnyájukat!

III. Az intézet működése.

1. Nevelés.

A *valláserkölcös nevelés* a mult hagyományaihoz híven a tanári-kar legfőbb gondja és törekvése volt. A róm. kat. növendékek elvégezték az előírt szentgyónást és áldozást, sőt többen havonként járultak a szentségekhez. Vasárnaponként exhortációt hallgattak s a Főtemplomban a szentmisén énekeltek. Az évi lelkigyakorlatot Tobákos Péter hitoktatónk mélységes átérzéssel és szeretettel, nagy felkészültséggel és kiváló szónoki készséggel tartotta. A protestáns növendékeket hitoktatóik szintén mély lelki gondozásban részesítették.

A *hazafias nevelésre* a folyó iskolai évben is különös gondot fordítottunk. A nevelés és a tanítás, napi közös imáink, önképzőköri, házi és nyilvános ünnepségeink, dicső hőseink, nagyjaink tisztelete mind hozzájárultak ahhoz, hogy növendékeinket öntudatosan hazafias magyar tanítókká neveljük.

A *gr. Apponyi Albert Ifjúsági Önképzőkör* az isk. év folyamán 16 gyűlést tartott. Ezekből rendes gyűlés 6, díszgyűlés 7, műsoros est 2, rendkívüli gyűlés 1. A műsorok száma 105. Ebből felolvasás 11, szabadelőadás 16, szavaltat 19, színdarab 5, vetítettképes előadás 3, énekszám 36, zeneszám 12, egyéb 3. Az önálló írtkezelések megszólása tudományágak között: irodalmi 8, neveléstudományi 5, történelmi 5, földrajzi 2, természetrajzi 3, gazdasági 1, egyéb 1. Legtöbbet szerepelt a IV. osztály: 23-szor, az V. a 16.szor, V. b 9-szer, III. o. 5-ször, a II. o. 3-szor. Egyénenként igen szép munkát végeztek Pfeifer Vilmos V. a, Szabó Vencel IV., Kékkői László IV., Debreczeni Sándor V. a, Kovács Lajos V. a, Gervain Mihály IV. o. növendékek. Az önképzőkör tisztikara: ifj. elnök Pfeifer Vilmos V. a, alelnök:

Hollósy Tibor IV., jegyző: Gosztola József V. b, pénztáros: Móri Gyula V. a, ellenőr: Miklósy Gy. V. b, könyvtáros: Kozma L. V. a, háznagy: Musitz László V. b o. növendékek. Tanárelnök: Blénessy János.

Cserkészlet. A 298. sz. „LEHEL”-cserkészcsapatunk ezévi munkáját táborozással kezdte. Szurdokpüspöki határában, gróf Apponyi György birtokán volt táborhelyük. 25-ös létszámmal 3 hétig táboroztak Szemerédi (Siemeister) János, a kedvelt Szimi bácsi parancsnoksága alatt. Többször rendeztek nyilvános tábortűzetet. Táborozásuk közben városunk szeretett polgármestere, dr. Friedvalszky Ferenc is meglátogatta csapatunkat. Kétszer voltak két—kétnapos környékiismerő kiránduláson a Szentkúton, illetőleg Ágasváron. Táborozás közben kapták a hírt, hogy kedves parancsnokukat a pápai áll tanítóképző-int. igazgatásával bízták meg, Örültek a jól megérdemelt kitüntetésnek, de fájlalták a távozását, mert ő volt a cserkészcsapat megszervezője, atyja. Szeptemberben a csapat vezetését Fiala Endre tanár vette át. Évi munkájuk kiemelkedőbb eseményei a szeptemberi csónakos kirándulás, melyen a vízből való mentést gyakorolták. Rendeztek cserkész-önképzőkört: énekkari számokkal, szabadelőadásokkal, továbbá bemutattak tábori mókákat is. Májusban több táborverési gyakorlatot és számharcot rendeztek. Az évi munka egyébként az előírásnak megfelelő volt. Májusban rendbehozták a hősi sírokat. Hősök napján, valamint az Ereklýs Országzászló-avató ünnepségen mentőszolgálattal vettek részt, s az új Országzászló előtt tisztelgő díszmenetben vonultak el. Az intézet legkiválóbb cserkészei voltak: Molnár István V., Bercsák Gyula és Fogarasi Mihály IV. o. növendékek.

Az Ifjúsági Toldi Miklós Sportkör működő szakosztályai: az atlétika, játék, szertorna, korcsolyázás, tenisz és asztali tenisz. Az okt. 6-i 10x200 m-es kegyeleti stafétán: Balogh E., Cseh B., Fekete L., Kozma L., Petrányi P., Pfeifer V., Szécsenyi P. V. o., Bencze K., Scultéty G. IV. o. és Gönczö József I. o. növ. futottak. Ismét elsők lettek, s ezzel a második ezüst vándorserleg is örökös tulajdonukba került. Okt. 23-án és 24-én osztályok közötti atlétikai pontszerző versenyt tartottak. Az I. csoportban (I—III. o.) győztes lett az I. o. csapata 42 ponttal, a másodikban (IV—V. o.) az V. a csapata 47 ponttal. Május 19-én rendezett tornaünnepségen a magas, távol és rúdugrásból, súly, diszkosz és gerelydobásból 5-ös csapatokkal atlétikai versenyt tartottak. Az eredmény a következő: magasugrás 1. 2. Nádori G. és Urbán J. IV. é. növ. 162—162 cm-rel; csapat-átlag 158 cm. Távolugrás: 1. Scultéty G. IV. é. 620 cm.,

2. Balogh E. V. a é. 606 cm; csapatátlag 592 cm. Rúdugrás: 1. Urbán J. 300 cm. Súlylökés: 1. Kozma L. V. a 1272 cm. (int. rekord), 2. Pfeifer V. V. a 1196 cm; csapatátlag 1122 cm. (int. rekord). Diszkoszdobás: 1. Nádori G. V. 3470 cm, 2. Kozma L. V. é. 3468 cm; csapatátlag 3328 cm. Gerelyvetés: 1. Móri Gy. V. é. 3730 cm., 2. Gönczö J. I. é. 3722 cm; csapatátlag 3580 cm. A súlylökés és a diszkoszdobás eredményei országos viszonylatban is kiválóak. A tenisz-szakosztály naponként 2—5 óráig játszott, 14 haladó és 16 kezdő tagja volt. A sportkörben a legszebb eredményt érték el sokoldalú képességükkel Koléner S. II. é. és Urbán József IV. é. növ. Tisztikar: ifj. elnök: Kozma L. V., alelnök: Urbán J. IV., titkár: Gosztola J. V., pénztáros: Móry Gy. V., szertárnokok: Józsa I. V. és Györök J. IV. o. növ. A versenybizottság vezetője Erdélyi S. V., az atlétikai szakosztályé Pfeifer V. V., a játéke Virág I. V., a szertornáé Puskás O. V., a talajtornáé Hornyánszki J. V., a korcsolyázásé Cseh B. V., a teniszé Várnai L. V., az asztaliteniszé Debreczeni S. V. o. növendékek. Tanárelnök: Pazár Zoltán.

Az *Ifjúsági Segítő Egyesület* 1935. június 3-án tartotta meg első alakuló ülését. A 67—1935. int. ikt. számú s a kir. főigazgatóság által 482—1935. márc. 12. sz. a. jóváhagyott alapszabályok alapján a jövő iskolai évre a következő tisztikart választotta meg: ifj. elnök: Gervain Mihály V., jegyző: Donázi Ferenc V., pénztáros: Varga Antal V., választmányi tagok az V. osztályból; Urbán J., Perényi O., Sulyok J., a IV. o-ból: Szakács J., Hegedűs I., Galambosi S., a III. o-ból: Bondor L., Králik I., Pataki L., a II. o-ból: Keller F., Kolesánszky K., Szőke Gy. A f. iskolai évben 15 szegénysorsú növendék 196 P 90 f. tankönyvsegélyben, 26 pedig összesen 172 P 65 f. készpénzsegélyben részesült. Maradvány a jövő évre 50 P kezdőtőke. Tanárelnök: Csekő Árpád.

A *Madarak és Fák Napját* május hó 15-én rendeztük. A tél folyamán 6 drb. fészekodvat, 2 drb. ablaketetőt helyeztünk ki. A madarakat a gyakorlóiskolások etették.

2. Fegyelmi állapot.

Növendékeink általában jóérzésből tisztelettudók, fegyelmezettek, szolgálatkészek, figyelmesek és illedelmesek. A fiatalabb növendékek az idősebbekkel szemben előzékenyek. Bajtársi együttérzésüknek megható tanúbizonysága az V. éves növendékek évről-évre ismétlődő évvégi ballagása. Az iskolai év folyamán 3 elsőfokú, 5 másodfokú és 4 harmadfokú büntetés volt.

3. Tanítás.

Magyar nyelvi és irodalmi írásbeli dolgozatok. I. osztály: 1. Első napjaim a tanítóképző-intézetben. 2. Az én új osztálytársaim. 3. Hogyan lett János vitéz Tündérország királya? 4. Internátusunk helyiségei. 5. Vörösmarty Mihály édesanyja. (Jellemrajz.) 6. Legkedvesebb barátom. 7. A tarcsaiak és ladányiak határpere. 8. Mikszáth: Bede Anna tartozása c. elb. 9. Karácsonyestém. 10. Akitől én az ABC-t tanultam. 11. Megkaptuk a félévi értesítőt. 12. Egyik tanuló-társunk meggondolatlan tette. 13. Március 15-iki ünnepségünk. 14. Kövezik a Rákóczi-utat. 15. Egyik tavaszi kirándulásunk.

II. osztály. 1. Hogyan lett intézetünk kertje ilyen széppé és jövedelmezővé? 2. Miben nyilvánul meg Fanní érzelgőssége? 3. A Szenkúti templom. 4. Életrajzom. 5. A Sárga csikó-című színdarab személyeinek méltatása. 6. Az Arató-család szerepe Herczeg: Az aranyhegedű-c. művében. 7. Szónoki beszéd a hősök emlékművénél.

III. osztály. 1. A mi szüretünk. 2. A hősi szobor. 3. A Salzburgi csapszékben c. költ. verstani elemzése. 4. Etele tragikum, a Buda Halála alapján. 5. Reviczky: Karácsonykor c. költ. poetikai elemzése. 6. Vihar bosszúja. 7. Egyik tanuló-társunk meggondolatlan tette. 8. „Elhull a virág, eliramlik az élet“.

IV. osztály. Levél egy megszállott területen élő rokonomhoz. 2. A könyv, mint jóbarát. 3. A pénz hatalma. 4. A mohácselőtti magyar nemzetállam jelentősége Európában. 5. A magyarországi élet a középkorban. 6. A települések története különös tekintettel a jászkunokra.

V. a osztály. 1. Az Eprészleány c. költ. romantikus elemei. 2. Nyelvművelés az iskolában. (Értekezés) 3. A Bolond Istók meseformájú elmondása. 4. A víz körűtja a természetben. 5. Kedves költőm. 6. Csak egyszer történt meg.

V. b osztály. 1. Milyennek képzelem az ideális tanítótípust? 2. Hogyan hatottak a romanticizmus írói, költői a nemzeti érzés ébrentartására? Petőfi Alföldje. 4. Miért függ az ingaóra pontossága a földrajzi helytől? 5. A lírai költemények hatása lelkemre 6. A művész. (Jellemrajz.) 7. Visszatekintés iskolai pályámra.

A munkáltató vagy cselekedtető tanítás. A mennyiségtani és fizikai önálló tanulókísérletek Csekő Árpád tanár széleskörű terve alapján ez évben is rendszeresen folytak. A kidolgozott terv megvalósításához szükséges felszerelésnek az a része, ami házikészítésű, már mind meg is van 13—13 példányban. Tehát 39-es osztálylét-

szám mellett az együttes munka lehetőségét már csak a sorozatbeli vett eszközöknek 10-ről 13-ra való kiegészítése akadályozza. A növendékeknek a kísérletezésben való jártasságát még az V. év folyamán is kívánjuk fokozni, és ezért saját kezelésükben volt az olcsó eszközökből álló teljes el. isk. vegytani és természettani felszerelés, továbbá a 13—13 tagból álló el. isk. cselekedtető oktatási felszerelés.

Értékesebb házi készítésű eszközei: Kryptoszkop, kapacitás sorozat, 3 db elektroszkop, konduktor-pár, 3 ellenállás, 9 előtét-ellenállás, 2 hangvillapár, 2 monochord, 26 db rugósmérleg, modell az áramfejlesztőgépek működésének magyarázatához, tankönyvekben szükséges módosítások táblája keretezve 2 db, számolás és mérés tanításának módszere 2 db, a term. tud. és mennyiségtan tanításának története keretezve 2 db, 3 db ellenállássorozat, 3 db emelőtalp, tükrös eszköz a szilárdtestek tágulása mérésére, 13 db elemi isk. gyertyatartó, 13 db lencsefoglalat, 13 emelő ugyancsak el. isk. kísérletekhez, tükrös galvanométer, ingaóra modell, állítható állvány 4 domború és 1 homorú lencséhez, 1 optikai rácshoz, 2 db polarizáló kristályhoz, 2 db izzólámpa-állvány és foglalat a vetítőgépbe, 1 db objektív-tartó, 1 db réztartó, az órák külsőségei keretezve 2 db.

A biológia és vegytan tanításában is szép eredménnyel folyik a cselekedtető tanítás. A cselekedtető és szemléltető tanítási eszközök száma 10—10 példányra gyarapodott.

Tanulmányi kirándulások. Az iskolai év folyamán az egyes osztályok ugyanazon helyi és környékbeli kirándulásokat tették meg, mint az előző évben. Távolabbi kirándulásokat Budapestre, Gödöllőre és a Kékestetőre rendeztünk.

Iskolánkívüli népművelés. A tanári testület tagjai a tél folyamán összesen 28 népművelési előadást tartottak. Ezenkívül az intézet ötödéves növendékei kellő előkészítés és tanári felügyelet mellett összesen 15 pedagógiai, magyar irodalmi, magyar történelmi és természettudományi tárgyú előadást tartottak.

Nevelési és tanítási gyakorlatok. A IV. osztály tanítási gyakorlatainak száma: írás-olvasásból 27, beszéd-értelemgyakorlatokból 12, olvasás és olvasmánytárgyalásból 16, számolás-mérésből 18, énekből 8, testnevelésből 8, összesen 89. Egy-egy növendékre 2—3-szor került a sor. Az V. a és V. b oszt. két-két csoportban, a gyakorlóiskola felső tagozatában tanított. Egy-egy növendék átlag az V. a osztályban 8-szor, némelyik 9-szer, az V. b osztályban pedig 14-szer is tanított.

4. Egészségi állapot.

Növendékeink egészségi állapota a folyó iskolai évben jobb volt, mint az előzőben. A mulasztott órák száma csak fele a múltévinek. Számottevő influenzajárvány csak március 5. és március 18-a között volt. Ez idő alatt 29 növendék feküdt influenzában. Az influenzán kívül még a következő betegségek fordultak elő: torokgyulladás 8, tüszősmandulagyulladás 4, sérülés 5, homloküreggyulladás 3, furunkulus 3, egyéb 9. A betegszobafelügyelői tisztet Gosztola József V. b. o. növendék látta el nagy buzgalommal.

IV. Tanítóképesítés.

A tanítóképesítő vizsgálatokat június hó 18—28. napjain tartottuk. Azokon *dr. Huszka János* miniszteri o. tanácsos, miniszteri biztos elnökölt, aki mindvégig jóindulattal, nagy figyelemmel, pártatlan türelemmel vezette a vizsgálatokat. A róm. kat. hittani és egyházi ének- és zeneképesítő vizsgálatokon érseki biztosként *dr. Kele István* pápai prelátus, apát, főesperes, helybeli plébános, a ref. hittani vizsgálatokon pedig *Kiss Zsigmond* abonyi ref. esperes jelent meg egyházkerületi biztosként.

A tanítóképesítővizsgálatokra 59 jelölt jelentkezett; szóbeli vizsgálatra becsájtatott 59.

Az írásbeli képesítővizsgálatok május hó 29., 31. és június hó 1-én voltak. Azok tételei: I. *Neveléstudományból*: Hogyan szolgálok a természettudományi ismeretek tanításával a vallás-erkölcsi nevelést? Eredmény: jeles 17, jó 27, elégséges 15. II. *Magyar nyelv és irodalomból*: Mennyiben fejlődött a magyar regény Jósika M. báró, Eötvös J. br. és Kemény Zsigmond báró műveiben? Eredmény: jeles 14, jó 32, elégséges 13. III. *Mennyiségtanból*: A) Számítaniak: 1. Érdemes-e megvenni 40.000 P készpénzzel 100 holdas telket 30 éves kifizetésre? 1 hold 480 P. Felszerelésre kell az érték 58%-a. Tiszta hozamnak a jelenlegi 2.5 q. hold búza-bérlet tekinthető. A búza 15 P/q. 5%. 2. Házikészítésű esőmérőm nyílása 18 cm. A 7 cm átmérőjű vízfelfogóhengerbe 3 cm esett. Hány mm-es eső volt? B) Mértaniak: 1. Katonai térképen lemértem a következő négyszöget: 2.5 cm. 90°, 4.2 cm., 2.65 cm., 4.7 cm. Mennyi a területe holdakban? 2. Mennyibe kerül az anyag 2.1. 0.4 m belső méretű cement-fürdőmedencéhez? Falvastagság 10 cm. A cement á 8 P/q és a kavics 6 P/m³ keverési aránya 1:8. A cement fajsúlya 2.3. Eredmény: jeles 15, jó 15, elégséges 22, elégtelen 7.

Tanítói oklevelet nyertek: Balogh Ernő, Barabás György, Berta László, Csaplár Béla, Cseh Béla, Debreczeni Sándor, Erdélyi Sándor, Hornyánszki János, Jámbor József, Józsa István, Köhalmi László, Király László, Kovács András, Kozma Lajos, Kónya Rudolf, Kékkői Károly, Megyesi Zoltán, Mezei István, Molnár István, Móri Gyula, Paraszt Lajos, Pecze Mihály, Pfeifer Vilmos, Puskás Ottó, Sáfrán Sándor, Siklósi Ferenc, Sonkoly Pál, Szilágyi Sándor, Szopka Pál, Takács Mihály, Várnai László, Zimányi Elemér, Benkes János, Berényi István, Gosztola József, Békési József, Kelemen József, Kertész Sándor, Képe István, Laki Rezső, Marczinka Dezső, Miklósy Gyula, Molnár József, Musitz László, Nádori Géza, Nyul Ferenc, Porkoláb Ferenc, Révfi István, Siklósi Kálmán, Sohár Endre, Szécsényi Pál, Szivás Ferenc, Virág Imre, Wolf József.

A róm. kat. egyházi ének-zenéből képesítést nyertek: Balogh Ernő, Benkes János, Berta László, Békési József, Cseh Béla, Gosztola József, Hargitai Ferenc, Józsa István, Kelemen József, Kertész Sándor, Laki Rezső, Marczinka Dezső, Megyesi Zoltán, Mezei István, Molnár József, Musitz László, Nádori Géza, Nyul Ferenc, Paraszt Lajos, Pfeifer Vilmos, Porkoláb Ferenc, Puskás Ottó, Siklósi Ferenc, Sohár Endre, Szivás Ferenc, Takács Mihály, Zimányi Elemér.

V. Gyakorlóiskola.

Gyakorlóiskolánk két tagozatú. Az I—II. osztályt az idén is Balla Béla, a III—VI. osztályt Kiss József tanította. Az iskolai év folyamán két alkalommal tartottunk szülői értekezletet, úgymint november 18-án és május 5-én. A karácsonyi műsoros estet dec. 20-án, az alkokohelelles tanításokat január 15-én, az Anyák-Napját május 12-én, a Madarak és Fák Napját május 23-án, a tornaünnepséget május 29-én tartottuk. Cserkészapródcapatunk jún. 12—15-ig Kerekudveron három napig táborozott. Jó időben az intézet juharerdjének szabadlevegőjű iskolájában tanítottunk.

A tanulók névsora: I. osztály: Albert Olga, Badari Imre, Bene Ilona, Borbély Katalin, Debreczeni Irén, Farkas János, Fülöp Imre, Frey Emma, Horváth Amál, Koréh Irma, Ludányi István, Mizsei Borbála, Nemes Éva, Sospataki Margit, Szórád Mária, Vadkerti János, Zsittkó Ilona.

II. osztály: Albert Izabella, Ambrus V. János, Baranyi Ernő, Bartók Béla, Boros Ilona, Buga Árpád, Csasz Dóra, Farkas József, Fejes Ilona, Lehóczky Irén, Lévai Gizella, Mizsei András, Sárai

László, Sospataki István, Stella István, Szabó Sándor, Szórád Rozál, Tasnády György, Túri Katalin, Velkey Károly,

III. osztály: Buga Elemér, Csapó György, Debreczeni Béla, Ézsias István, Farkas Anna, Fejes Antal, Kocza Lajos, Koréh Margit Mező Győző, Sas Ferenc, Tarjáni Erzsébet.

IV. osztály: Albert Anna, Badari Vendel, Berzátzy György, Bene Teréz, Durucz L. Árpád, Darácz István, Hájas Erzsébet, Kis József, Kispál P. Ilona, Kún László, Nyíri Pál, Papp Ferenc, Sári Magda, Sárkány Regina, Seres Erzsébet, Szikra István, Sospataki Erzsébet, Vörös István, Kimaradt: Kiss Ernő.

V. osztály: Boros László, Hajós István, Inges Vendel, Kocza Irén, Kiss Eszter, Szabó A. Elek, Kimaradt: Balázs Aranka, Józsa Imre, Mező Tibor.

VI. osztály: Farkas Ferenc, Gál Lajos, Sisa Ferenc, Suba János, Szikra József, Takács P. János. Kimaradt: Pozsonyi Mihály.

A tanulók statisztikája.

Oszt.	Vizsgát tett			Vallás szerint		Általános tanulmányi előmenetel szerint					Össze- sen
	fiú	leány	össz.	r. k.	ref.	1	2	3	4	5	
I.	5	12	17	14	3	4	5	5	2	1	17
II.	12	8	20	19	1	6	6	4	3	1	20
III.	9	3	11	9	2	3	1	3	2	2	11
IV.	10	8	18	18	—	5	3	6	4	—	18
V.	4	2	6	6	—	1	2	3	—	—	6
VI.	6	—	6	6	—	1	4	1	—	—	6
Össz.	45	33	78	72	6	20	21	22	11	4	78

VI. Értesítés a következő iskolai évről.

A tanári testület alakuló értekezlete szeptember 6-án, 7-én javító- és különbözeti vizsgálatok, az I—V. évf. növendékeinek érkezése, beíratkozása. 9-én Veni Sancte, az iskolai év ünnepélyes megnyitása, az intézeti szabályok felolvasása. 10-én rendes tanítás.

A tankönyvjegyzék

megegyezik az 1934—35. isk. évvel, csak az I. o-ban Pokorny: Ó- és Ujszöv. biblia helyett Lékó B.: Ó- és Ujszöv. bibliai tört. r. k. (Szt. I. Ts.) Az V. o.-ban Hohman—Bloch: Hegedűisk. III. helyett Dobó—Ráth—Véghné: Magyar hegedűisk. III., továbbá a Zsaskovszky: Ima- és énekes könyv helyett Kaudela—Bárdos—Kertész: Magyar Kantuale. (Magyar Kórus Budapest.)